

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

พิสมัย ดวงพิมาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2560

**The Promotion of Reading in schools of
The Secondary Educational Service Area Office 2**

Pissamai Doumnpimai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Education Department of Education Management
College of Education Science, Dhurakij Pundit University**

2017

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2

เสนอโดย นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ลงชื่อ ..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา ความดิษฐ์)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่นโกศล)

วันที่ ...3... เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
ชื่อผู้เขียน	พิสมัย ดวงพิมาย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

กลุ่มตัวอย่างได้แก่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน โดยการกำหนดสัดส่วน ตามสัดส่วน(Simple Random) ตามตาราง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวนค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) มีการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน และ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

2. ผลเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และ
งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความ
แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
เพื่อส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่าง

3. แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ โรงเรียนควรส่งเสริมนโยบายที่นำ
กลยุทธ์ลงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการ
อ่าน สนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้าน
การส่งเสริมการอ่าน นำเทคโนโลยีเข้ามาบทยาทในการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น จัดแหล่งเรียนรู้ที่
หลากหลาย จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอและทั่วถึง การจัดกิจกรรม
ส่งเสริมต้องหลากหลาย น่าสนใจ และจูงใจให้นักเรียนหันมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น และต้องจัดก
กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอสม่ำเสมอ ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ตลอดจนให้กำกับ
ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงและ
พัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงความสามารถและสร้างสรรค์ผลงาน
ให้มากขึ้น ให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการ
ส่งเสริมการอ่าน มีการมอบเกียรติบัตรและรางวัล กับครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน, การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนมัธยมศึกษา

Thesis Title	The Promotion of Reading in schools of The Secondary Educational Service Area Office 2
Author	Pissamai Dounpimai
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. KlaTongkow
Department	Education Management
Academic Year	2017

ABSTRACT

This research aims to 1) Evaluate the management level of practice The Promotion of Reading in schools of The Secondary Educational Service Area Office 2. 2) Compare the enhancing for The Promotion of Reading in schools of The Secondary Educational Service Area Office 2: by size of school, the award for the promotion of reading and the budget in the promotion of reading. 3). Study the development guidelines for reading promotion in schools of The Secondary Educational Service Area Office 2.

The sampling groups were 48 schools of the Secondary Educational Service Area Office 2 by using the Simple Random Sampling determined by the size sampling of Krejcie and Morgan. The tool was used in this research was the questionnaire and interview form. The statistic used to analyze data composed of percentage, mean, standard deviation, t-test (independent) and ANOVA which has Post Hoc by Scheffe's Method and content analysis for data from open-end questionnaire and an interview form.

The result of the research found that

1. The Promotion of Reading in schools of The Secondary Educational Service Area Office 2 in overall levels. Considering it was found that all aspects are at a high level. The average levels were the policies, strategies, development of information resources, arrangement reading promotion activities, monitoring, evaluation, human resource development, the morale and honor staffs for further reading.

2. Compare the enhancing for The Promotion of Reading in schools of The Secondary Educational Service Area Office 2: by size of school, the award for the promotion of reading and the budget in the promotion of reading. There are encouraged to read that different all aspects by

having statistically significant at the .01 levels which this is based on assumptions. Considering it was found that all aspects are different. That accepted the being awarded of the promotion of reading which has one aspect, the development of information resources for further reading is different.

3. Development approach is the school should promote and use policies to handle more practical strategy for the promote reading. Everyone involved in the formulation of policies to promote reading. Support the budget for promoting reading more. Focus on staff development and promotion of reading. Use technology to promote reading. Provide the various learning resources. Provision of electronic media Computer and Internet access for adequate and thorough. Create the various activities; interesting and motivating for the students to turn up to the activities more. Administrators must assign work clearly. Including control, follow and evaluate continuously and as the present. And bring the result to improve for using to the next time. The Staff should be encouraged to show their talent, creativity more and focus is on building morale, honor professionals to promote reading, with certificates and prizes to teachers and students always.

Keywords: The processes of development promote reading, The promote of reading in secondary schools.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะและความช่วยเหลือจนกระทั่งลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์กลิ่น กุหลาบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามศิษฐ์ ผู้สอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและตรวจแก้ไขในการดำเนินการ จัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในวิทยาลัยครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรรังศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามศิษฐ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์กลิ่น กุหลาบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา ที่ได้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็น และให้ตอบการสัมภาษณ์ ในการทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

คุณงามความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดามารดาผู้มีคุณอันเป็นที่เคารพยิ่งและคณาจารย์ผู้ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนทุกๆ ท่านที่ให้กำลังใจช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

พิสมัย ดวงพิมาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	๓
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามงานวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษา.....	13
2.1.1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา.....	16
2.2 แนวคิดและหลักการส่งเสริมการอ่าน.....	19
2.2.1 ความหมายความสำคัญของการอ่าน.....	19
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการอ่าน.....	21
2.2.3 แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน.....	24
2.3 การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน.....	33
2.3.1 นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน.....	33
2.3.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3.3 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน.....	39
2.3.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.....	42
2.3.5 การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน.....	44
2.3.6 การสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริม การอ่าน.....	45
2.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	46
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	58
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	60
3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	61
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4.1 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.....	65
4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.....	72
4.3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	81
4.4 ผลการสัมภาษณ์โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ได้รับรางวัลด้านการอ่าน.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	88
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	90
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	107
ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	108
ข. แบบสอบถาม IOC.....	110
ค. แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	119
ง. แบบสอบถาม.....	121
จ. แบบสัมภาษณ์.....	129
ฉ. ค่าความเชื่อมั่น.....	134
ประวัติผู้เขียน	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	58
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียนจำแนก ตามลักษณะ ขนาดของโรงเรียน รางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริม การอ่าน	64
4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนของสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.....	65
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านนโยบายและ กลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ.....	66
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ.....	67
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ.....	68
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ.....	69
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน.....	71
4.9 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	72
4.10 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	73
4.11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่ม การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม.....	74
4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	75
4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	75
4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	78
4.18 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน	79
4.19 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตาม งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรด้านการส่งเสริมการอ่าน.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านถือว่ามีค่ามาก เพราะการอ่านหนังสือเป็นกระบวนการสะสมความคิด การอ่านสิ่งใหม่ๆ แต่ครั้ง ก็คือการต่อยอดของสิ่งที่เคยอ่านไปแล้วให้เพิ่มขึ้น การอ่านถือเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา การอ่านจะเกิดขึ้นในการศึกษาทุกระดับ ทุกวิชา ทุกสาขา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ทางวิชาการด้านต่างๆ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการอ่าน นักเรียนที่ตั้งใจอ่านหนังสือทบทวนความรู้ อ่านหนังสืออื่นๆ ที่ไม่ใช่ตำราเรียน สามารถเพิ่มพูนความรู้ เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในวิชาการต่างๆ และช่วยให้นักเรียนค้นหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนอยากรู้ เพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้น การอ่านถือเป็นบันไดให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จอีกหลายด้าน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านศึกษาค้นคว้า พัฒนาความคิด พัฒนาตน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติต่อไปได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือ เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ และเป็นเครื่องมือช่วยให้อ่านหนังสือประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนและ พัฒนางาน และยังเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป เป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิด และฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการ อ่าน เมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญาเป็นคนฉลาดรอบรู้ได้ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุข ให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุด และได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจ และบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไป ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม พัฒนา ระบบสื่อสาร และการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นอย่างมาก มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายด้านการศึกษา ได้แก่ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) และการกำหนดทศวรรษแห่งการอ่าน (พ.ศ. 2552 – 2561) หลักสูตรแกนกลางได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ และแนวทางสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการในการจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2556)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 3 กำหนดให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าในการดำรงชีวิตการทำงาน และการพัฒนาสติปัญญา (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, น. 14)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน ตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 11)

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพที่มุ่งมั่น พัฒนาให้คนไทยทุกคนมีโอกาส มีความเสมอภาคและสามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่ และพบว่าปัญหาการดำเนินงานในประเด็นที่ต้องเร่งพัฒนาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ การสร้างเสริมศักยภาพด้านการอ่านและการเขียนของคนไทย เพราะยังมีเด็กนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่ามาตรฐานและมีคนไทยที่ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้อีกมาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, น.10) ส่วนมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ในมาตรฐานที่ 6 ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ความว่า “มีนิสัยรักการอ่าน การเขียนและการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด แนวทางการดำเนินงานแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด พ.ศ. 2554 – 2561 เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดให้มีความสอดคล้องกันทั้งในหน่วยงานส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน และให้ตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและทศวรรษแห่งการอ่าน โดยกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน คุณภาพโรงเรียน ในส่วนของเป้าหมายสำหรับนักเรียนนั้น กำหนดให้ภายในปี 2561 นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการประเมิน เลือกรับ และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม นักเรียนทุกคนมีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการใช้ห้องสมุด และนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ, 2556.)

สถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.2556 ให้ข้อมูลไว้ว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่านหนังสือมีจำนวนประมาณ 11.3 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.2 ของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป โดยสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือ เนื่องจากชอบดูโทรทัศน์มากที่สุดร้อยละ 37.9 รองลงมา คือ อ่านหนังสือไม่ออกร้อยละ 27.5 ไม่มีเวลาอ่านร้อยละ 26.0 ไม่ชอบหรือไม่สนใจอ่านหนังสือร้อยละ 18.1 และ วิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือจากการสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับวิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ พบว่าวิธีการรณรงค์ที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ หนังสือควรมีราคาถูกลง (ร้อยละ 39.0) ปลูกฝังให้รักการอ่านผ่านพ่อแม่ ครอบครัว (ร้อยละ 26.3) ให้สถานศึกษามีการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมให้มีห้องสมุด ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมอ่านหนังสือในชุมชน พื้นที่สาธารณะ (มีร้อยละ 25.2 เท่ากัน) และรูปเล่ม เนื้อหาน่าสนใจหรือใช้ภาษาง่าย ๆ (ร้อยละ 23.2) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557, น. 17)

พ.ศ. 2551 ปัญหาภาวะการอ่านของไทยเข้าขั้นวิกฤตในปีนี้ รัฐบาลไทยได้ประกาศให้ พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ และให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อเป็นการรณรงค์ ปลุกจิตสำนึก ให้คนไทยเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน ส่งผลถึงพัฒนาการของ สังคมไทยที่มีประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญ และในปี พ.ศ. 2556 กรุงเทพมหานคร ได้รับการคัดเลือก จากองค์การยูเนสโกและสถาบันเกี่ยวกับวงการสิ่งพิมพ์และห้องสมุดระดับสากลซึ่งเป็นการมอบ โอกาสให้เมืองที่มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการอ่าน และเป็นพันธสัญญาที่ชาวไทยต้องช่วยกันส่งเสริมให้ การอ่านเป็นวัฒนธรรมของคนไทยในระยะยาวต่อไป ให้กรุงเทพมหานคร เป็น “เมืองหนังสือโลก : World Book Capital”

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ร่วมมือกับองค์การ เพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) ดำเนิน โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของ ระบบการศึกษา สำหรับประเทศสมาชิก และประเทศร่วมโครงการ ทั้งหมดประมาณ 90% ของเขต เศรษฐกิจโลก โดยประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมการประเมินผลนักเรียนที่มีการอ่านระดับต่ำหรือไม่ถึง ระดับพื้นฐานจากประเทศ เขตเศรษฐกิจในเอเชียประเทศที่มีนักเรียนระดับต่ำมาก ได้แก่ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ความสามารถในการอ่านที่มีระดับสูง (ระดับ 5 และ 6) เกือบไม่มีนักเรียน ไทยที่มีความสามารถอยู่ในระดับนี้ (0.9%) ในขณะที่ประเทศเอเชียที่มีคะแนนสูงมีนักเรียนกลุ่มนี้ ในสัดส่วนสูง เช่น เชียงไฮ้-จีน (25%) ฮองกง-จีน (17%) สิงคโปร์ (21%) ญี่ปุ่น (18%) เกาหลี (14%) และเวียดนาม (5%) แนวโน้มการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทย ต่างกลุ่มโรงเรียน กลุ่มที่มี นักเรียนมีคะแนนการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD คือนักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย กับกลุ่มโรงเรียนสาธิต ส่วนโรงเรียนกลุ่มอื่น ๆ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ทั้งหมด ได้แก่ กลุ่ม โรงเรียน สพฐ.2 (โรงเรียน สพฐ. ในสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิมหรือกลุ่มโรงเรียน สพม.) โรงเรียน เอกชน (สช.) โรงเรียนเทศบาล (กศท.) โรงเรียนขยายโอกาส (สพฐ.1) โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (กทม.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ และโรงเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาของเอกชน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม มีข้อที่น่าพึงพอใจที่นักเรียนกลุ่มต่ำมีผลการประเมินสูงขึ้นทั้งสามวิชา แต่ ช่องว่างของคะแนนระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำยังคงกว้างมากอยู่ โดยมีความแตกต่างกันอยู่ประมาณ หนึ่งระดับ และประเด็นสำคัญคือ การอ่านเป็นด้านที่ผลการประเมินต่ำสุดทั้งนักเรียนกลุ่มสูงและ กลุ่มต่ำ จึงสมควรต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงในเรื่องนี้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี(สสวท.), 2556, น.14-17)

สถิติดังกล่าวจะเห็นว่าอัตราการอ่านของประชากรไทยก็ยังถือว่าไม่สูง อีกทั้งมีการเสนอแนะวิธีการรณรงค์ในการให้ประชากรอ่านเพิ่มขึ้น จากการประกาศของรัฐบาลให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน แนวทางการดำเนินงานแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด และการให้ความสำคัญของการอ่านของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนนโยบายด้านการศึกษา ผลการประเมินของ PISA ดังกล่าวข้างต้น และการส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับการอ่านเป็นอย่างมาก แต่สถิติต่างๆก็ไม่ได้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านที่จะต้องส่งเสริมให้เด็กไทยมีนิสัยรักการอ่าน จากวิธีการรณรงค์ให้รักการอ่านหนังสือในสถานศึกษา มีการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมให้มีห้องสมุด ที่จะทำให้นักเรียนได้รู้จักศึกษา ค้นคว้า หากความรู้จะนำไปสู่คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งถือว่าเป็นเมืองแห่งการอ่านนั้น โรงเรียนดังกล่าวมีวิธีการดำเนินงาน วางแผนจัดการ มีปัญหา ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการอ่านอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศต่อการพัฒนาส่งเสริมการอ่านและพิจารณาปรับปรุงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

1. การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด
2. การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.4 สมมติฐานการวิจัย

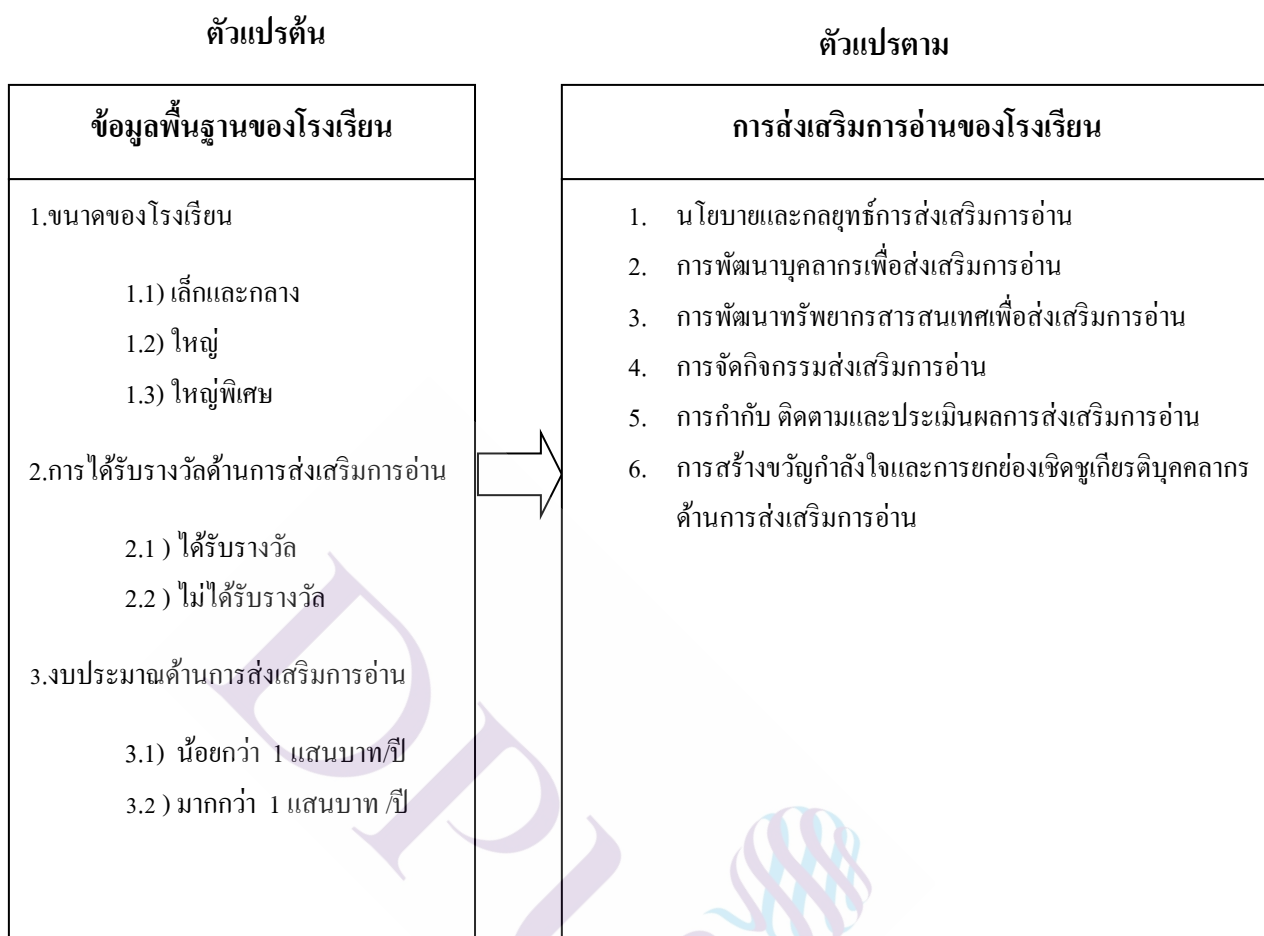
1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีการส่งเสริมการอ่านแตกต่างกัน

2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ได้รับรางวัลและไม่ได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านมีการส่งเสริมการอ่านแตกต่างกัน

3. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านต่างกัน มีการส่งเสริมการอ่านแตกต่างกัน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์แนวทางการดำเนินงานแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด พ.ศ. 2554 – 2561 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ประการ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำแผนงานโครงการ การพัฒนาบุคลากร การประสานงานภาคีเครือข่าย การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรม และการให้ขวัญและกำลังใจผู้ปฏิบัติงานและ จากแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ดังได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการประเมิน และจากวรรณกรรมของสังวาล เขียว (2554), เกศกานดา ขำชัยภูมิ (2555), ปริญญา คงด้วง (2556), อัมภา วังกาฮาด (2556), กัญญา โคตรวงศ์ (2557) และ จิราวรรณ อารยัน (2556) โดยผู้วิจัยได้นำมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

1. นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน
2. การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน
3. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
5. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน
6. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน โดยใช้ตัวแทนของโรงเรียน คือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด/ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ครูในกลุ่มสาระภาษาไทย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูที่รับผิดชอบชุมนุม/ชมรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน เป็นผู้ให้ข้อมูล

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นช่วงเวลาภาคเรียนที่ 1-2 ปีการศึกษา 2559 (พฤษภาคม 2559 – มกราคม 2560)

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้คำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นที่เข้าใจ ผู้วิจัยจึงขอกำหนดความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กำหนด นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านการพัฒนาคณาจารย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่านและสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะอ่าน เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน ทำให้เกิดการอ่านจนเป็นนิสัย

1. นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กำหนด แนวทาง กรอบ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน พันธกิจของนโยบาย เพื่อแสดงถึงภาระหน้าที่ที่จะ ส่งเสริมการอ่าน กำหนดวิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน

2. การพัฒนาคณาจารย์เพื่อส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกอบรม สัมมนาครูและบุคลากรจัดประชุม ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร จัดศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์แก่ครูและบุคลากร สนับสนุนการนำเทคโนโลยี/เทคนิค/วิทยาการสมัยใหม่เพื่อให้ความรู้ แก่ครูและบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน

3. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน จัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึง และ เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน

4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน ครู และบุคลากร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางอย่างสม่ำเสมอ (เช่น การไต่เวที การเล่าเรื่อง จากภาพ การเล่านิทาน การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้สายตา ดูเรื่องราวหรือการแสดงต่างๆ(เช่น การจัดแสดงและประกวดวาดภาพ ภาพถ่าย นิทรรศการต่างๆ) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่ส่งเสริมทักษะการคิด และวิเคราะห์ (เช่น การประกวดโครงงาน) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ (เช่น กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ เป็นต้น) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน (เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อชุมชน (เช่น กิจกรรมอ่านหนังสือเพื่อคนตาบอด กิจกรรมหนังสือนี้เพื่อพื้ดิน กิจกรรมที่อ่านน้องฟัง เป็นต้น) และบูรณาการการจัดกิจกรรมรักการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านให้มีความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ควบคุม ดูแล การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งก่อน ระหว่างดำเนินงาน และหลังการเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ประเมินผลกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านทุกกิจกรรมและนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

6. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สร้างบรรยากาศการทำงาน ให้ทุกคนมีความสุขและสนุกในการทำงาน เสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน มอบรางวัล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร และนักเรียนที่สร้างผลงานด้านการส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียน

ได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆและ เผยแพร่ผลงานรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณะ

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน หมายถึง ข้อมูลที่แสดงลักษณะของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย ขนาดของโรงเรียน รางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน

1. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 ที่แบ่งตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ตามจำนวนของนักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียน แบ่งเป็น

1.1 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ตั้งแต่ 1-1,500 คน

1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501-2,500 คน

1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป

2. รางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง รางวัลที่ได้รับเกี่ยวข้องกับการอ่าน การส่งเสริมการอ่าน จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน จากระดับต่างๆ เช่น ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ประสบความสำเร็จ

2.1 เคยได้รับรางวัล หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่เคยได้รับรางวัลด้านการอ่าน ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

2.2 ไม่เคยได้รับรางวัล หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ไม่เคยได้รับรางวัลด้านการอ่าน ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

3. งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การจัดสรรเงินมาใช้ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งจะแสดงเป็นตัวเลขในรูปของจำนวนหน่วย และจำนวนเงินที่จะใช้ดำเนินงานสำหรับงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในทางการบริหารจัดการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

3.1 งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 น้อยกว่า 1 แสนบาท /ปี

3.2 งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ระหว่าง 1 แสนบาท - 2 แสนบาท /ปี

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน
2. ได้แนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านตามขนาดของโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านแก่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
3. ได้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการอ่านแก่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
4. ผลการวิจัยที่เป็นพื้นฐานในการแสวงหาแนวทางในการศึกษาในเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
ส่งเสริมการอ่าน และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษา

2.2 แนวคิดและหลักการส่งเสริมการอ่าน

2.2.1 ความหมายความสำคัญของการอ่าน

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการอ่าน

2.2.3 แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

2.3 การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

2.3.1 นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

2.3.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน

2.3.3 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน

2.3.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.3.5 กำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน

2.3.6 การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของการอบรมบ่มนิสัย กลุ่มเกลาทางสังคม เตรียมตัวให้บุคคลมีทักษะความรู้ มีความสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ในอนาคตและนำสังคมไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง กระบวนการทางสังคมที่อบรมบ่มนิสัยให้ดี สามารถประกอบอาชีพดำรงอยู่ในสังคมได้ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต่อไปและบุคคลสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาสังคม ทำให้สังคมเข้มแข็ง และมีคุณภาพ อีกทั้งเป็นกระบวนการให้และรับความรู้สร้างประสบการณ์ สร้างจิตสำนึกเพิ่มพูนทักษะ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ทำความเข้าใจผ่านการอบรม การปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศิลปะวัฒนธรรมและ ศาสนา พัฒนาความคิด ทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา และสมองให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานของชาติ และสร้างชาติต่อไปส่วนคำว่า การจัดการ นำเป็นคำที่รวมที่ครอบคลุมการดำเนินการบางสิ่งบางอย่างโดยมีเป้าหมายที่มุ่งบรรลุอย่างชัดเจน มีการกำหนดรูปแบบกระบวนการ มีการจัดองค์การ มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบชัดเจน

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา อธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2547, น. 2) ในมาตรา 4 ไว้ว่า ในพระราชบัญญัตินี้ การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สร สุนทรายุทธ (2550, น. 18-20) อธิบายว่า การจัดการ และการบริหาร เป็นคำที่สามารถใช้แทนกันได้ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ หรือการชี้แนะ และการควบคุม ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์การ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้วยจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการบริหารจัดการทางการศึกษาเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคนให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สถานศึกษา การศึกษาเป็นระบบหนึ่งในหลายๆระบบของสังคมที่มุ่งหวังให้เป็นคนดีเป็นผลเมืองที่ดีต่อการพัฒนาประเทศ

ปรัชญา เวสารัชช (2545, น. 2) กล่าวว่า คำว่า การจัดการนั้น เป็นคำรวมที่ครอบคลุมการดำเนินงานบางสิ่งบางอย่างโดยมีเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการกำหนดรูปแบบกระบวนการมีการจัดโรงเรียน มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ เช่น

วัตถุประสงค์ ผู้ดำเนินการ เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนด กระบวนการทั้งหมดนี้ คือ การจัดการ ซึ่งกระทำอย่างเป็นระบบ มีแผน มีเป้าหมาย มีผู้รับผิดชอบ และมีเครื่องมือกลไกที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ ทั้งนี้ การจัดการศึกษา ก็คือ กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (ป.ป.ป., น. 1-2) กล่าวว่า การศึกษามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์และสังคม ช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถเสริมสร้างสติปัญญาเป็นแนวทางในการเลี้ยงชีพที่สุจริต และเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน การจัดการศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียน ซึ่งในการจัดการศึกษานั้นจำเป็นที่จะต้องมีการจัดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เพื่อช่วยกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์หลังจากได้รับการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายทางการศึกษาจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ส่วนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมที่พยายามตอบสนองให้เกิดผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายทางการศึกษารวมทั้งให้กรอบของการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วย ในขณะที่ขบวนการประเมินผลการเรียนจะช่วยเป็นสารสนเทศย้อนกลับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้รวมทั้งช่วยตัดสินผลการเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาหรือไม่และมากน้อยเพียงใดสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลการเรียนจะช่วยปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนากระบวนการทางการศึกษาให้มีความเหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, น. 12-16) อธิบายถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 ไว้ว่า การจัดการการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ การจัดการศึกษาต้องสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การศึกษา ทั้งในทั้งสามระบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้กระบวนการเรียนรู้และคุณธรรมบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันปัญหาและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ ทำ

เป็น คิดเป็น รักการอ่านและการใฝ่เรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จักบรรยาอากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกที่ทุกเวลา มีการร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชน รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆอย่างพอ จัดการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม การทดสอบควบคู่ในกระบวนการเรียน ใช้วิธีการหลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแกวัยและศักยภาพ ให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ฯลฯ และสถาบันอื่นๆ ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

รัตนา ดวงแก้ว (ม.ป.ป.,น.17) ได้กล่าวไว้ใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ว่า แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ใช้เป็นกลยุทธ์ในการสร้างพันธมิตรของสมาชิกในองค์กรเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะเป็นประโยชน์ทั้งตัวเอง เพื่อนร่วมงาน และองค์กร ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ผ่านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นำความรู้เหล่านั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในองค์กรเกิดองค์ความรู้ และวิธีการปฏิบัติใหม่ๆ และนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปสู่การบริหารจัดการเพื่อเปลี่ยนแปลง ให้ได้ผลผลิต ตามที่คาดไว้

กุหลาบ ปั่นลายนาค (ม.ป.ป, น. 1) กล่าวไว้ว่า การจัดการการศึกษาของโรงเรียนห้องสมุดถือว่ามีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษา ผู้นำทางการศึกษาของท่าน เห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนเป็นฐานของการจัดการศึกษา และเป็นหัวใจของโรงเรียน เพราะทุกคนสามารถเข้ามาเลือกอ่านหนังสือ ที่ตนเองสนใจ และใช้ศึกษาค้นคว้า และช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ โสตทัศนวัสดุต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งห้องสมุดยังมีหน้าที่ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการแนะนำการอ่าน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษา นั้นสิ่งสำคัญคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นให้

บุคคลได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการเรียนการสอน กิจกรรม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติ ซึ่งการจะต้องใช้การอ่านเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลได้รับความรู้และพัฒนาตนเอง

2.1.1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, น. 9-12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษามี 9 องค์ประกอบได้แก่

1. สาระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระหลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับแต่ละขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วยเนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย

2. ทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัยและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนหากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัยควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

3. ครูผู้สอนหรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ครูและอาจารย์ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงบุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ๆและวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลาบางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆด้วยอนึ่งครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

4. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่างๆเช่นอาคารสถานที่โต๊ะเก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือแบบเรียน สมุดดินสอ ตลอดจนถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพออยู่ในสภาพใช้งานได้และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

5. รูปแบบวิธีการเรียนการสอนการศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครูระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียนดังนั้นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิมจึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเช่นการระดมความคิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานที่เรียนการใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่นี้ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มและจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

6. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษาในการจัดการศึกษายังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลายได้แก่ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วยเช่นเจ้าหน้าที่ธุรการงานทะเบียนงานโภชนาการและสุขอนามัยรวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ

7. เงินทุนสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผู้ปกครองผู้เรียนชุมชนเป็นต้นเงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

8. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อมการจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็นดังนั้นอาคารสถานที่ห้องเรียนและบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตามก็ยังคงมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการการผลิตและถ่ายทอดสื่อหรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอนสิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอเหมาะสมปลอดภัยและการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมหากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

9. ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษาเพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษาและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาการปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาการจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้การให้การศึกษอบรมการประเมินและการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่องด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีปรัชญา

พื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาและการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน”

ดัชนีชี้วัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษานั้นเน้นที่คุณภาพของผลผลิตของกระบวนการศึกษาเป็นหลักส่วนปริมาณเป็นปัจจัยรอง กล่าวคือการจัดการศึกษาต้องมุ่งถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ในเชิงคุณภาพเป็นเกณฑ์โดยมีดัชนีชี้วัดบางประการดังต่อไปนี้

1. คุณภาพของผู้เรียน ถือว่าเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาคำว่า "คุณภาพของผู้เรียน" มีความหมายครอบคลุมหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะ และพฤติกรรม

2. คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ขึ้นกับปัจจัยหลายประการซึ่งเป็นปัจจัยชี้วัดในระบบประกันคุณภาพการศึกษา เช่น คุณภาพของครู สภาพแวดล้อม รูปแบบและระบบการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยี กระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น

3. ความคุ้มค่าในการจัดการศึกษาเนื่องจากการจัดการศึกษาต้องใช้จ่ายความคุ้มค่าจึงถือเป็นดัชนีชี้วัดการจัดการศึกษาคำว่า ความคุ้มค่านี้มีได้ หมายถึง การประหยัดด้านงบประมาณ แต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายความว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

4. ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ผลลัพธ์หรือผลสะท้อน หมายถึง ผลต่อเนื้อที่ที่เกิดจากการจัดการศึกษา

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, น. 9 - 12) ยังอธิบายว่า นอกจากการประกันสิทธิรับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วรัฐยังมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (มาตรา 25) ทั้งนี้เป็นไปตามหลักที่ว่าการศึกษาต้องครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทย และการศึกษาต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคนไทยสามารถแสวงหาได้โดยสะดวก การจัดแหล่งเรียนรู้เช่นนี้ ถือเป็นภาระจำเป็นที่ประเทศอารยะทั้งหลายต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดผล

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 19-21) กล่าวว่า ปัจจุบันการศึกษาไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาต้องให้เด็กสามารถ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาจึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ขึ้นที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่า คือ ทักษะการเรียนรู้

และนวัตกรรม หรือ 3R และ 7C ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ 3R ได้แก่ การอ่าน(Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์(Arithmetic) และ 7C ได้แก่ Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของไทยนั้นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กและเยาวชน ผู้เรียนมีความสำคัญ การจัดการกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้ การศึกษา อบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง จัดแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ทุกระดับ ส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกระดับ ประชาชนคนไทยสามารถแสวงหาความรู้ได้โดยสะดวกการจัดแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดผล การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2 แนวคิดและหลักการส่งเสริมการอ่าน

2.2.1 ความหมายความสำคัญของการอ่าน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ม.ป.ป) ให้ความหมายของการอ่าน ไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. ว่าคือ ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียง เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่าอ่านในใจ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า ตีความ เช่น อ่านรหัส คิด นับ (ไทยเดิม) อ่านเล่น คือ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

การุณันท์ รัตนแสงวงษ์ (2556, น. 3) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าความสามารถของมนุษย์ในการรับรู้ความหมายจากสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนได้สื่อความหมายไว้ ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร รูปภาพ เครื่องหมายต่างๆ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ หรือแม้แต่การแสดงท่าทาง ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจความหมายและสามารถสื่อสารต่อไปได้อย่างถูกต้อง

มิ่งขวัญธรรม นำชื่นเมือง (2555, น. 16) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้คนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักเรียนรู้ด้วยตา ประกอบด้วย การจดจำ การจับซึม การบูรณาการภายใน และการบูรณาการภายนอก

เปลื้อง ณ นคร (2542, น. 14) กล่าวว่า การอ่านเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดแล้วนำความคิดนั้น ไปใช้ประโยชน์ การอ่านจึงเป็นกระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านจะต้องฝึกให้เกิดทักษะ

รัฐจวน อินทรกำแหง (2545, น. 23) กล่าวว่า การอ่าน คือการแปลสื่อความหมายจาก อักษรภาพให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวความคิด โดยให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน การอ่านจึงเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆรับรู้และ เข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อสารความคิดและ ความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้นๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

สุพรรณิ วราทร (2545, น. 1- 4) กล่าวว่า การอ่าน คือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สัญลักษณ์ที่ดี โดยการนำความรู้และประสบการณ์มาทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านหรือเพิ่มเติมสิ่งที่ขาด หายไป ด้วยการตีความหมาย คาดการณ์หรือประเมินค่าสิ่งปรากฏในเนื้อหาที่อ่าน

Gray W (อ้างถึงใน จิรวรรณ อารยัน, 2556) สรุปไว้ว่า การอ่าน คือ การเข้าใจภาษา ของผู้เขียนและของสิ่งพิมพ์นั้นๆ โดยการจับแนวความคิดจากกลุ่มคำและความหมายต่างๆ จาก กลุ่มคำนั้น การอ่านคือ ประสบการณ์ของผู้อ่านที่จะช่วยทำให้เกิดทักษะมีกระบวนการ 4 ระดับ คือ 1.) การรับรู้ 2.) ความเข้าใจความคิดรวบยอด 3.)การตัดสินใจ การคิดหาเหตุผล 4.) การนำความคิด ใหมที่ได้รับมาผสมกับความคิดที่มีอยู่

ไพพรรณ อินทนิล (2546, น. 7-8) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการ ดำรงชีวิตในปัจจุบัน ในชีวิตประจำวันเราต้องอาศัยการอ่าน เพื่อดำรงชีวิตแทบทุกเรื่องก็ว่าได้ การ อ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เพราะทำให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะว่าการเรียนวิชาต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการอ่านยังเป็น สื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด จริยธรรม ศีลธรรม และสติปัญญาได้อย่างดี ทำให้สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม

ฉวีวรรณ คูหาภินนทร์ (2542, น. 2) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วย ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากรสารนิเทศทุกชนิด โดยเฉพาะความอยากรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในโลก ซึ่งความรู้ต่าง ๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546, น. 43) กล่าวว่า การอ่านเป็นการรับรู้เรื่องราวที่ผู้เขียนสื่อสารลงในวัสดุสิ่งพิมพ์ บุคคลใดมีความสามารถในการอ่าน ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จ และมีความเจริญก้าวหน้า มากกว่าบุคคลที่ไม่อ่านหนังสือ ซึ่งการอ่านนั้นมีการแทรกอยู่ในชีวิตประจำวัน และการสื่อสารต้องอาศัยการอ่าน การอ่านจึงมีความสำคัญแก่ชีวิต เป็นทั้งอาหารสมอง ถ้าบุคคลใดต้องการการเจริญเติบโตทางสมองการอ่านนั้นสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ห้องสมุดสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (ม.ป.ป.) เสนอ เทคนิคการอ่าน หัวข้อคุณค่าของการอ่าน ไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน การอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษเล่าเรียน ทั้งในระบบและนอกระบบ คนที่เรียนหนังสือเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านหนังสือเก่ง เพราะการอ่านช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ และสามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้ การอ่านมีคุณค่าต่อมนุษย์ เนื่องจากเป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ทำให้มนุษย์เกิดความรู้ ยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น ทำให้มนุษย์เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลต่อการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มนุษย์ทันต่อเหตุการณ์ ได้รับความรู้เพิ่ม ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ผู้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ ช่วยพัฒนาจิตใจให้องงาม ช่วยจัดความทุกข์ ความเศร้าหมอง การอ่านทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้รับความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตา สัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์สัญลักษณ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำ หรือสัญลักษณ์และเครื่องหมาย สื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่สายตา ประมวลข้อมูลที่ได้จากการรับรู้เพื่อให้ได้สาระมากที่สุด โดยแปลออกเป็นความหมายใช้ต่อความคิด ความรู้และนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ การอ่านจึงเป็นกระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านจะต้องฝึกให้เกิดทักษะ มีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน เป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาความคิด จริยธรรม ศีลธรรม และสติปัญญาได้อย่างดี ทำให้สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ ช่วยพัฒนาจิตใจให้องงาม เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้รับความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อน

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการอ่าน

กรมวิชาการ (2544 , น. 78) ได้กล่าวถึงทฤษฎีและหลักเกณฑ์ที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ ทฤษฎีที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ทฤษฎี

ที่ว่าด้วยมนุษย์มีการเคลื่อนไหว และ ทฤษฎีเกี่ยวกับสุนทรียภาพ ทั้ง 4 ทฤษฎี นั้นมีส่วนช่วยการการจัดกิจกรรม เริ่มตั้งแต่ มนุษย์เรียนรู้จาก การคิด ถาม เขียน และได้ยิน ได้ฟัง รวมถึงเรียนรู้จากการอ่าน กิจกรรมที่จัดขึ้น ต้องสอดคล้องกับการใช้หู การดู การฟัง ใช้สมอง และลงมือปฏิบัติ อีกทั้งมนุษย์เป็นสัตว์สังคม การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีส่วนทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ มนุษย์มีการเคลื่อนไหว การจัดกิจกรรมที่ทำให้ได้เคลื่อนไหวจะทำให้ร่างกายและสมองจดจำ อีกทั้ง การจัดกิจกรรมต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องอาศัยทั้งความรู้และความงาม ทั้งภาพ เสียง ความคิด จะทำให้จดจำและจรรโลงใจ เพราะวามมนุษย์ทุกคนมีสุนทรียภาพ

นัยนา อรรถนาทร (อ้างถึงใน กัญญา โคตรวงศ์, 2557, น 12-13) กล่าวว่า มีนักวิชาการด้านการอ่านได้คิดทฤษฎีกระบวนการอ่านไว้เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกฝนการอ่าน และเป็นที่ยอมรับ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของวิลเลียมเอสเกรย์ (William S.Gray) มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการรู้จักคำ เริ่มตั้งแต่จำคำ จากนั้น ขั้นเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค ต่อด้วยขั้นปฏิบัติการ ที่อ่านโดยมีสติปัญญา สามารถประเมินได้ว่าผู้เขียนหมายถึงอะไรสุดท้ายคือ ขั้นบูรณาการ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด และความหมายที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ และ ทฤษฎี SQ3R แบ่งเป็น 5 ขั้น คือ ขั้นสำรวจ (Survey) เริ่มสำรวจ รายละเอียดของหนังสือ เช่น ชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ตลอดจน แนวคิดของหนังสือเล่มนั้นๆ จากนั้นก็ ขั้นตั้งคำถาม (Question) ว่าต้องการรู้อะไร จากหนังสือเล่มนั้น เมื่อตั้งคำถามก็ลงมืออ่าน คือ ขั้นอ่าน(Read) อ่านเพื่ออะไรจะได้คำตอบที่ตั้งคำถามไว้ เพื่อให้เกิดการกระจ่างชัดเจน ขั้นจดจำ (Recite) เมื่อได้รับคำตอบจากการอ่านแล้วก็ต้องจดจำและจดบันทึกเอาไว้ เพื่อเตือนความจำ เพื่อตรวจสอบว่าได้ความคิดอะไรใหม่ๆจากการอ่านนั้นๆ สุดท้ายขั้นทบทวน (Review) เพื่อทบทวนความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านนั้นถูกต้องเพียงใดรวมทั้งการพยายามนำความรู้ความคิดที่ได้ออกมาใช้

แม้นมาส ซวลิต (2543, น. 72-73) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมการอ่าน เป็น การกระทำต่างๆ เพื่อให้บุคคลเห็นความสำคัญ ความจำเป็น และมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน เกิดการพัฒนาตนเองและอ่านจะเป็นนิสัย กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะมีลักษณะสำคัญ คือ กิจกรรมต้อง เร้าใจ จูงใจ กระตุ้น และบรรยากาศที่เหมาะสม และต้องบูรณาการกิจกรรมต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน

การเสริมสร้างการอ่านนั้น เด็กต้องได้รับการสนับสนุนให้สนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียนส่งเสริมสุขภาพของร่างกายและสมอง ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต เสริมทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและการการคิด จัดสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศทั้งในบ้านและสถานศึกษา ทำให้ทุกคนมีความสุข ส่งเสริมการทำกิจกรรมที่ใช้ความรู้จากการอ่านมาอย่างสม่ำเสมอ

แม่นมาศ ชาวลิต (2544, น. 15–16) ยังกล่าวอีกว่า นอกจากนี้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการที่จะช่วยส่งเสริมการอ่าน คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นตัวอย่าง ด้านการอ่าน จัดหนังสือไว้ในบ้าน ส่งเสริมกิจกรรมที่ใช้ความรู้จากการอ่าน ครูอาจารย์ ผู้บริหาร โรงเรียน จัดห้องสมุดส่งเสริมการอ่าน จัดประกวดการอ่าน ให้รางวัล ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย สอดแทรกการอ่านในการเรียนการสอน ท่องถิ่น จัดให้มีห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน แก่ชุมชน สำนักพิมพ์จัดพิมพ์ ควรจัดพิมพ์หนังสือที่มีคุณภาพ ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ สมาคมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สื่อมวลชนให้เวลาสำหรับ การเผยแพร่กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เผยแพร่หนังสือ ทำละครจากหนังสือเป็นการกระตุ้นให้อ่าน บริษัทเอกชนหรือ โรงงานต่างๆจัดที่อ่านหนังสือ เผยแพร่หนังสือแก่ลูกจ้างและคนงานให้ใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (อ้างถึงใน หนึ่งนิราธิย วรรณมรย์, 2548, น. 11-12) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการส่งเสริมการอ่าน มี 5 ประการ คือ

1. เพื่อป้องกันการลืมหนังสือ เนื่องจากเมื่อจบการศึกษาแล้วหากไม่มีโอกาสได้อ่านหนังสือเลยอาจทำให้เกิดปัญหาการลืมหนังสือและไม่สามารถอ่านได้อีก
2. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เพิ่งอ่านหนังสือออก เพราะการได้อ่านบ่อยๆ จะช่วยให้ผู้อ่านมั่นใจและไม่ทอดทิ้งที่จะฝึกอ่าน
3. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสนใจการอ่านมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันมีสื่อหลากหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ได้แย่งเวลาจากการอ่านหนังสือไป ทำให้ประชาชนอ่านน้อยลง
4. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน โดยช่วยส่งเสริมให้อ่าน ตำรา เอกสารประกอบการเรียน แบบเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม มุ่งให้เป็นผู้ที่มินิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า
5. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่ง นิสัยรักการอ่าน (Reading Habit) เป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของการส่งเสริมการอ่าน เพราะในสังคมปัจจุบันการอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ของผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินชีวิตของเขาสมบูรณ์และมีค่ายิ่งขึ้น

ฉวีวรรณ อุหาภินันท์ (2542, น. 93) กล่าวว่า การส่งเสริมการอ่าน คือ การกระตุ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจการอ่านจนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่านและได้พัฒนาการอ่านจนมีความสามารถในการอ่าน นำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์การอ่านทุกประเภท

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำต่าง ๆ ที่เป็นการสนับสนุนและกระตุ้น ใฝ่ใจ จูงใจ สร้างบรรยากาศ ทำกิจกรรมการอ่าน ให้คนสนใจใน

การอ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดนิสัยรักการอ่านขึ้น

2.2.3 แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

วิชา ทรวงแสง (อ้างถึงใน หนึ่งนิราธิษ วรรณมย์, 2547, น.12) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนานิสัยรักการอ่านนั้นต้องใช้เวลาต่อเนื่องยาวนาน ทั้งในและนอกเวลาเรียน ในการแนะนำต้องแสดงออกด้วยความรัก ความเมตตา เอื้ออาทร จริงใจ ไม่ใช่วิธีเคร่งครัด เข้มงวด ควบคุม เผด็จการลงโทษ ทั้งวาจาและทางกาย จึงจะประสบผลอย่างถาวรในการประเมินอาจใช้วิธีสังเกตว่าเมื่อผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องจะตอบสนองในทางที่ดีอย่างคงเส้นคงวาเป็นอัตโนมัติโดยไม่ต้องมีใครสั่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2556, น. 10-20) ได้วางแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ในการดำเนินงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1. กำหนดนโยบายและประกาศจุดเน้นในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

1.2. สนับสนุนส่งเสริม และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

1.3. พัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

1.4. วิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.5. กำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยกย่องเชิดชูเกียรติและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านการส่งเสริม

1.6. การอ่านและพัฒนาห้องสมุดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนในสังกัด

2.2. จัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

2.4. พัฒนาบุคลากรให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5. ประสานเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

2.6. วิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2.7. นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน

2.8. ยกย่องเชิดชูเกียรติและประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของ โรงเรียนในสังกัด

3. โรงเรียน

3.1. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านและการใช้ห้องสมุด

3.2. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

3.3. จัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

3.4. ดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด 3 ดี

3.5. พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

3.6. ประสานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

3.7. วิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการบริหารงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพ

3.8. ให้ขวัญ กำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดสู่เป้าหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้เขียนแนวทางและมาตรฐานห้องสมุด ที่จะช่วยในการพัฒนาการดำเนินงานของห้องสมุดและการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ใน “มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2556” ไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู (บุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์/ครูผู้สอน) ด้านนักเรียน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

1. ด้านผู้บริหาร

1.1 ความสามารถในการบริหารจัดการ

1.1.1 การกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน มีการจัดทำแผนการพัฒนาห้องสมุดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน กำหนดนโยบายให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ กำหนดนโยบายการใช้ห้องสมุดเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน

1.1.2 การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานห้องสมุด แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานห้องสมุดและคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุด กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่มีการประชุมและแต่งตั้งครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์เป็นคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ

1.1.3 การจัดให้มีครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีการแต่งตั้งครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีการเสริมแรง ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีการส่งเสริมสนับสนุน และให้โอกาสแก่ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้รับการพัฒนา

1.1.4 จัดให้มีงบประมาณสำหรับการดำเนินงานและพัฒนาห้องสมุดมีจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการพัฒนาห้องสมุดมีการจัดหางบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจากแหล่งทุนภายในและภายนอก

1.1.5 จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนที่ได้มาตรฐานไว้บริการนักเรียนครู ผู้บริหารบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ห้องสมุดมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้มีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับการใช้บริการ ทรัพยากรสารสนเทศที่เพียงพอกับการใช้บริการ และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

1.1.6 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน มีแผนการนิเทศงาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้อง นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาต่อไป

1.2 การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาห้องสมุด 3 ด้าน คือ

1.2.1 เปิดโอกาสให้ชุมชนมาใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

1.2.2 เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

1.2.3 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือและแสวงหาความช่วยเหลือจากหน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

1.3 เป็นแบบอย่างในการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

1.3.1 ผู้บริหารเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านห้องสมุด

1.3.2 ผู้บริหารใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนา

งาน
1.3.3 ผู้บริหารมีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านครู (บุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์/ครูผู้สอน)

2.1 ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์มีความสามารถในการบริหารงานห้องสมุด กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จัดทำแผนงาน โครงการห้องสมุดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จัดทำโครงสร้างการบริหารงานห้องสมุดจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลการดำเนินงาน นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนางานต่อไป นำมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ในการบริหารงานห้องสมุด

2.2 ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์มีความสามารถในการปฏิบัติงานเทคนิค จัดให้มีทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จัดให้มีทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาเหมาะสม และตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการจัดหมวดหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศตามหลักสากล เตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บและสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอย่างเหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน สะดวกต่อการเข้าถึงและใช้บริการ มีการสำรวจทรัพยากรสารสนเทศประจำปี มีการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศให้อยู่ในสภาพพร้อมให้บริการ

2.3 ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์มีความสามารถในการให้บริการ จัดทำระเบียบการใช้การแนะนำการใช้ห้องสมุด และการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์ จากสารสนเทศมีการจัดบริการการอ่านและการศึกษาค้นคว้า จัดบริการยืม-คืน บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า จัดบริการเชิงรุกอย่างหลากหลาย บริการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และทางอินเทอร์เน็ต และมีการจัดเก็บสถิติการใช้บริการ

2.4 ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดกิจกรรม ตามหลักสูตร จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย และต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

2.5 ครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาความรู้อย่างต่อเนื่อง หรือศึกษาต่อ เป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2.6 ครูผู้สอนใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการใช้ห้องสมุดในสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการเสนอหรือคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้ห้องสมุด

2.7 ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างหลากหลาย มีการประสานความร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และรายงานผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต่อผู้บริหาร โรงเรียน เผยแพร่ผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบและมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3. ด้านนักเรียน

3.1 นักเรียนมีความสามารถในการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ กำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ ค้นหาสารสนเทศ ตัดสินใจเลือกสารสนเทศ สรุป เรียบเรียงแนวคิด จัดเก็บและเผยแพร่ สร้างองค์ความรู้จากการศึกษาค้นคว้าได้ ที่เข้าถึงได้อย่างถูกต้องมีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

3.2 นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน เข้าใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ ยืมหนังสือหรือสื่อทรัพยากรสารสนเทศ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีปริมาณการอ่านเหมาะสมกับระดับชั้น ตามเกณฑ์การอ่านหนังสือขั้นต่ำที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

4.1 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุตีพิมพ์ ห้องสมุดจัดให้มีหนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดี บันเทิงคดี หนังสือภาษาต่างประเทศ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร เอกสารหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้บริการ

4.2 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ มีวัสดุไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ในปริมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่น ลูกโลก แผนที่ หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง เกม ของเล่นเสริมทักษะ วิกิทัศน์ ซีดี-รอม ดีวีดี บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

4.3 การจัดการทรัพยากรสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุดใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ การสืบค้นออนไลน์ทางเว็บไซต์ มีเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ มีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์

5.1 อาคารสถานที่ ห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สะดวกในการเข้าใช้บริการมีการออกแบบและตกแต่งอย่างเหมาะสมและสวยงามจัดพื้นที่และบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านและการเรียนรู้จัดการด้านสภาพแวดล้อม (สะอาด แสงสว่าง เสียง และการถ่ายเทอากาศ) อย่างเหมาะสมมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย

5.2 วัสดุครุภัณฑ์ ห้องสมุดมีครุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนาดของห้องและผู้ใช้บริการ มีครุภัณฑ์เพียงพอและจัดวางได้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและให้บริการ มีครุภัณฑ์ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่รองรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุด (คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นและคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติงาน) และมีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์และการให้บริการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554, น. 39-51) ได้อธิบาย แนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันการสร้างสรรค์สังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนการสร้างนิสัยใฝ่รู้ตั้งแต่เด็กควบคู่กับการส่งเสริมให้โรงเรียนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์รวมทั้งการสร้างปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2558) ได้ให้แนวคิดในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไว้ว่า เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

การจัดกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพควรมีการเตรียมพร้อมและคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

1. จัดห้องสมุด สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าสู่บรรยากาศของการอ่านและได้ใกล้ชิดกับหนังสือมากยิ่งขึ้น เช่น จัดนิทรรศการหนังสือในโอกาสต่างๆ จัดกิจกรรมเพื่อชวนให้อ่านหนังสือสม่ำเสมอ ฯลฯ

2. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรมีการศึกษา เตรียมพร้อมทั้งในด้านวิธีการดำเนินการสื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามเป้าหมาย และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนิสัยรักการอ่านด้วย

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ต้องเป็นกิจกรรมที่เข้าใจทำท่ายความสนใจความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งมีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างมีความสุข และเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

4. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการอ่านของนักเรียนรายบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมสนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

5. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หากนำตัวอย่างจากเอกสารฉบับนี้ไปใช้ ควรปรับปรุงหรือตัดแปลงให้เหมาะกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้กิจกรรมดูน่าสนใจแปลกใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

6. นอกจากโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยการรักการอ่านให้แก่ นักเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อให้การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 86) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรจัดให้มีห้องสมุดที่น่าสนใจ ครูบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ทำให้เด็กอยากเข้าไปเรียน ไปอ่าน และอยากร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ครูและบรรณารักษ์จัดขึ้น เช่น เล่านิทาน จัดนิทรรศการ ประกวดการเล่านิทาน แข่งขันตอบปัญหา โต้เวที แสดงละคร สนทนาเรื่องหนังสือ เป็นต้น และที่สำคัญที่สุด บ้านโรงเรียน และชุมชน ควรให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กทั้งสิ้น

สุสิทธิ์ บรรลือเขตร์ (2554) กล่าวในวารสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน การพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ต้องใช้หลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กระบวนการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ

เทคนิค การนิเทศ การจัดการความรู้ต่างๆ และแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน ของนักการศึกษาต่างๆ นำมาบูรณาการเป็นกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 พัฒนาคณะ

มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการอ่าน สามารถนำแนวคิด หลักการ แนวการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ไปวางแผน และออกแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปวางแผนและออกแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพเห็นผลเป็นรูปธรรม โดย

1. จัดประชุมปฏิบัติการนำแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติให้กับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของการอ่าน และวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

2. จัดอบรมครูบรรณารักษ์ เพื่อให้ความรู้ในด้านเทคนิคการจัดห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิตและการใช้ระบบห้องสมุด LPS

3. จัดค่าย “ปลูกนิสัยรักการอ่านสำหรับครูผู้เด็ก” ให้กับครูในโรงเรียนในโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และครูโรงเรียนในสังกัดที่สนใจ

4. จัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ

ขั้นที่ 2 คนพัฒนางาน

มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาจากขั้นที่ 1 นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1. จัดงบประมาณสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2. สนับสนุนเพื่อส่งเสริมการอ่าน

ขั้นที่ 3 งานเห็นผลคนรับรางวัล

มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการเสริมแรงและสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ที่นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนางานจนมีผลงานที่เกิดจากการอ่าน โดย

1. จัดแข่งขันศักยภาพนักเรียนที่เกิดจากการอ่าน จัดประกวด ผู้บริหาร ครู นักเรียน รักการอ่านยอดเยี่ยม ห้องสมุด และมุมหนังสือยอดเยี่ยม

2. จัดประกวดหนังสือสำหรับเด็ก ประเภทผู้บริหาร ครู นักเรียน

3. จัดประกวดแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้โรงเรียนในโครงการส่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผ่านการใช้จัดการเรียนการสอนแล้วพร้อมตัวอย่าง ร่องรอยชิ้นงานของนักเรียน

ชั้นที่ 4 ประชันผลงาน นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาทุกโรงเรียนมีโอกาสนำเสนอภาพความสำเร็จและกระบวนการดำเนินงาน เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน โดย

1. จัดนิทรรศการนำเสนอผลงานของทุกโรงเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปีละ 1 ครั้ง
2. จัดเวทีนำเสนอ Best Practice ด้านการส่งเสริมการอ่านของทุกโรงเรียน

ชั้นที่ 5 ประเมินผู้โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

มีจุดประสงค์เพื่อประเมินภาพความสำเร็จและจัดระดับคุณภาพโรงเรียนผู้โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดย

1. จัดประชุมปฏิบัติการระดมสมอง โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศด้านการส่งเสริมการอ่าน ผู้บริหาร และครูโรงเรียนในโครงการส่งเสริมการอ่าน และผู้บริหารและครูที่ได้รับด้านการส่งเสริมการอ่าน มาร่วมกันกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนส่งเสริมการอ่าน

2. จัดทำคู่มือและเกณฑ์การประเมินโรงเรียนผู้โรงเรียนส่งเสริมการอ่าน

3. จัดประชุมผู้มีส่วนร่วม ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนโครงการส่งเสริมการอ่านทุกโรงเรียน เพื่อพิจารณาคู่มือและเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมการอ่านในแต่ละด้านที่ละตัวชี้วัด และปรับปรุงการประเมินตามข้อเสนอของที่ประชุม กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายผลการประเมินตามมติที่ประชุม

4. ดำเนินการประเมินโรงเรียนส่งเสริมการอ่านทั้งนี้ครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการส่งเสริมการอ่านนั้น ควรให้ความสำคัญในการสร้างความตระหนัก เห็นประโยชน์ และคุณค่าของการมีนิสัยรักการอ่านของบุคลากรในโรงเรียนก่อน เพราะการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายและการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลโดยตรงกับการดำเนินงานโครงการให้ประสบผลสำเร็จ

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่าแนวการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนนั้น ต้องเริ่มจากการกำหนดนโยบายจากกระทรวง เขตพื้นที่และโรงเรียน มีการนำนโยบายมากำหนดนโยบายของตนเอง วางโครงสร้างการบริหารจัดการ งบประมาณ ดำเนินงานตามที่กำหนด จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ อาคารสถานที่ วัสดุ

อุปกรณืที่มาช่วยส่งเสริมการอ่าน มีการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีการกำกับ นิเทศติดตาม จากนั้นนำผลจากการประเมินมาพัฒนาต่อไป และเพื่อให้การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น โรงเรียนควรมีการสร้างขวัญกำลังใจ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการส่งเสริมการอ่าน ตลอดจน มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันการสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนการสร้างนิสัยใฝ่รู้ตั้งแต่เด็กควบคู่กับการส่งเสริมให้โรงเรียนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์รวมทั้งการสร้างปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งทั้งหมดจะเกิดขึ้นได้จะต้องเริ่มจากครอบครัวเป็นสำคัญ

2.3 การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

จากแนวคิด หลักการจัดการศึกษา และหลักการส่งเสริมการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน แนวคิด ทฤษฎีการส่งเสริมการอ่านและ แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนนั้นประกอบด้วย

2.3.1 นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

ประชุม รอดประเสริฐ (2539, น. 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนโยบายต่อการบริหารในลักษณะดังต่อไปนี้

1. นโยบายจะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าทำอะไรทำอย่างไรและใช้ปัจจัยชนิดใดบ้าง นโยบายจะช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานต่างๆอย่างมีความมั่นใจเพราะนโยบายเป็นทั้งแผนงาน เครื่องชี้ทิศทางและหลักประกันที่ผู้บริหารทุกระดับชั้นจะต้องยึดถือ
2. นโยบายจะช่วยให้บุคลากรทุกระดับชั้นในองค์กรหรือหน่วยงานได้เข้าใจถึงภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดรวมทั้งวิธีการที่จะปฏิบัติภารกิจให้ประสบผลสำเร็จโดยไม่ซ้ำซ้อนกับภาระหน้าที่ของหน่วยงานอื่นๆภายในองค์กรเดียวกันและนโยบายยังจะช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ง่ายขึ้น
3. นโยบายก่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานทุกชนิดการบริหารงานโดยมีเป้าหมายจะทำให้ประหยัดทั้งการเงินเวลาบุคลากรรวมถึงพลังความสามารถหรือศักยภาพของบุคลากรเหล่านั้นด้วยนอกจากนั้นยังทำให้การทำงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพผลด้วยเช่นเดียวกัน

4. นโยบายที่ดีจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมการใช้อำนาจของผู้บริหารให้เป็นไปโดยถูกต้องมีเหตุผลและมีความยุติธรรมอันจะนำมาซึ่งความเชื่อถือความจงรักภักดีและความมีน้ำใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและด้วยเหตุผลดังกล่าวการบริหารงานของผู้บริหารจะเป็นไปโดยการเป็นปกติสุขบรรลุถึงเป้าหมายโดยมีปัญหาอุปสรรคน้อยหรือไม่มีเลย

5. นโยบายจะช่วยให้เกิดการพัฒนาการบริหารเพราะนโยบายจะพัฒนาบริหารงานหรือผู้ใช้ให้มีความสามารถในการแปลความและทำให้นโยบายเป็นสิ่งที่สามารถจะปฏิบัติได้นอกจากนั้นนโยบายจะพัฒนาผู้บริหารให้รู้จักคิดทำนโยบายขึ้นแทนที่จะคิดปฏิบัติตามนโยบายแต่เพียงอย่างเดียว

สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (2540, น. 52) สรุปไว้ว่า การที่โรงเรียนจะจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาชุมชนและสังคมภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือกำหนดทิศทางให้คำแนะนำเพื่อให้โรงเรียนสามารถผลิตประชากรที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญของสังคมต่อไปการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ถูกนำมาใช้ในการวางแผนและการพัฒนางานที่ยั่งยืนและมีจุดหมายปลายทางที่แน่นอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ได้แก่การกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดภารกิจกำหนดเป้าหมายการกำหนดตัวชี้วัดการกำหนดจุดประสงค์และการกำหนดจุดยุทธศาสตร์ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ควรกำหนดขึ้นจากการระดมพลังสมองของผู้เกี่ยวข้องและผ่านการพิจารณากลับกรองจนตกลงหรือมีความเห็นอย่างชัดเจนว่าจะให้นักเรียนเป็นอย่างไรการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นการกำหนดสภาพที่พึงปรารถนาและผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนในอนาคตโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานของสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่น ชุมชนและโรงเรียนวิสัยทัศน์จะต้องเป็นสิ่งที่เป็นไปได้มีเหตุผลทำหายความสามารถบ่งบอกภารกิจที่ชัดเจนและเป็นเหมือนแผนที่ที่คอยชี้ทิศทางที่โรงเรียนจะก้าวไปในอนาคตเพื่อส่งผลให้นักเรียนเป็นไปตามที่กำหนด

2. การกำหนดภารกิจ ภารกิจ หมายถึงสิ่งที่ต้องทำให้บังเกิดผลกับนักเรียนตามวิสัยทัศน์ การกำหนดภารกิจควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลให้นักเรียนเป็นไปตามวิสัยทัศน์ ได้แก่ ครูผู้ปกครอง ภูมิปัญญาชาวบ้าน ชุมชน หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน สื่อ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนหน่วยสนับสนุนระดับต่างๆ เป็นต้น การกำหนดภารกิจ ให้คิดเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ที่มีบทบาทต่อการเรียนของนักเรียนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันส่งผลให้นักเรียนเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เช่น โรงเรียน ครู ชุมชน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน

3. การกำหนดเป้าหมาย เป้าหมาย คือ การกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการจะไปให้ถึงหรือต้องการให้เกิดในอนาคตหลักในการกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนไม่ควรมีเป้าหมายเป็นจำนวนมากควรให้มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงในช่วงเวลาที่ระบุไว้กำหนดเป้าหมายในแต่ละเรื่องต้องให้ชัดเจนการกำหนดประเด็นปัญหาควรพิจารณาให้ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

4. การกำหนดตัวชี้วัด ตัวชี้วัด หมายถึง ค่าสถิติที่สามารถบอกข้อมูลของโรงเรียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้การกำหนดตัวชี้วัดควรพิจารณาให้มีความสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายนั้นชัดเจนมากที่สุดในแต่ละเป้าหมายควรมีตัวชี้วัดจำนวนไม่มากแต่แต่ละตัวมีความเป็นไปได้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวัดได้ต่อเนื่องและนำมาเปรียบเทียบกันได้

5. การประเมินความต้องการจำเป็น โรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและแนวโน้มของข้อมูลจะได้กำหนดจุดประสงค์หรือสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง

6. การกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดจุดประสงค์ควรระบุในลักษณะของผลลัพธ์เพื่อชี้ให้เห็นว่าอะไรเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นซึ่งการบรรลุวัตถุประสงค์ในลักษณะของผลลัพธ์จุดประสงค์จะบอกโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆต้องการบรรลุผลอะไรการกำหนดจุดประสงค์นี้เป็นจุดประสงค์นำทางเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายปลายทางที่กำหนดไว้ดังนั้นจุดประสงค์ที่กำหนดนี้ต้องให้สนองต่อเป้าหมายและระบุพฤติกรรมที่ชัดเจนรวมทั้งวัดได้ด้วยการกำหนดจุดประสงค์ต้องกำหนดให้ชัดเจนสามารถปฏิบัติให้เกิดผลตามเวลาที่กำหนดได้สิ่งที่ระบุไว้ในจุดประสงค์จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและกรอบสำหรับวางแผนว่าจะทำอะไรบ้างและทำเพื่อโครงการกำหนดจุดประสงค์แต่ละเป้าหมายนั้นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายนั้นๆมาประกอบการพิจารณาเช่นผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการกำหนดจุดประสงค์ควรให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างไรก็ตามในแต่ละเป้าหมายไม่ควรมีจุดประสงค์เป็นจำนวนมาก

7. การกำหนดจุดยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีที่คิดว่าดีที่สุดที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้การกำหนดยุทธศาสตร์ควรเป็นไปในแนวเดียวกันกับจุดประสงค์แสดงความต้องการจำเป็นยุทธศาสตร์ควรเป็นนวัตกรรมใหม่ๆที่ทดแทนโครงการหรือการปฏิบัติเก่าที่เคยปฏิบัติมาแล้วและไม่ได้ผลในปรับแก้ไขเรื่องนั้นๆ

การกำหนดเป้าหมายและนโยบายกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนานั้นมีความสำคัญในการปฏิบัติงานการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งโรงเรียนสามารถนำมาวางแผนเพื่อดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านให้สำเร็จ

ชัยสิทธิ์ เถลิ้มมีประเสริฐ (2544, น. 36) กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2551, น. 52) กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการสู่จุดหมายปลายทาง (Means) ระดับปฏิบัติการและเป็นแนวทางเพื่อตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย

ประยงค์ เนาวบุตร (ม.ป.ป., น. 7) กล่าวไว้ว่า แผนกลยุทธ์เป็นทิศทาง กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นเพื่อให้องค์การสามารถดำเนินกิจการตามภารกิจหลักและความพึงพอใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกองค์การ

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศไทย

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (2544, น. 1-12) สรุปไว้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลานานมีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านรัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่องทั้งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตลอดจนนโยบายด้านการศึกษาได้แก่นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552 – 2561) และการกำหนดทศวรรษแห่งการอ่าน (พ.ศ. 2552 – 2561) นโยบายพ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน

นโยบายส่งเสริมการอ่านของไทยยังคงมีความต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องโดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554)เน้นพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้และกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดให้ครอบครัวปลูกฝังนิสัยใฝ่รักการอ่านสนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพและความสนใจอย่างต่อเนื่องและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)ซึ่งเป็นฉบับร่างอยู่ระหว่างการจัดทำและระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเน้นสร้างภูมิคุ้มกันประเทศเพื่อให้ประเทศไทยสามารถรองรับ

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศ บนฐานความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมุ่งใช้ความรู้เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศและมี ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านคือยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สังคมนักการศึกษารู้อ ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการ เปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคตสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่ม ทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ทั้งที่เป็นวัฒนธรรมภูมิปัญญาและองค์ความรู้ใหม่ ในช่วงตั้งแต่พ.ศ. 2552 เป็นต้นมามีนโยบายสำคัญๆได้แก่นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ ที่สอง (พ.ศ. 2552 -2561) และนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยตรงอีกประการหนึ่งคือการที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 สิงหาคมพ.ศ. 2552 กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติกำหนดให้ พ.ศ. 2552 – 2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกลไก ขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านให้เกิดเป็นรูปธรรมซึ่งคณะกรรมการนี้ได้ผลักดันจนกระทั่งรัฐบาล ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยกวันรัฐฉกร (ฉบับ 515) พ.ศ. 2554 ยกวันอาทิตย์เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการอ่าน

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)กำหนดประเด็นการ ปฏิรูปเร่งด่วนคือพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองรักการอ่านและมีนิสัย ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสามารถในการสื่อสารสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆสำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้ง ในระบบนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิตและมีคุณภาพ

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านต้องให้สอดคล้องกับกับนโยบาย ของโรงเรียน นโยบายของโรงเรียนต้องสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายและกลยุทธ์การ ส่งเสริมการอ่านต้องใช้หลักและวิธีการปฏิบัติทิศทางหรือเป้าหมายแนวทางหรือวิธีการทำงาน เพื่อให้โรงเรียนบรรลุเป้าประสงค์ พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ในการดำเนินงานของ โรงเรียนซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่าน

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า นโยบายและกลยุทธ์ คือ การกำหนด แนวทาง กรอบ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เป้าประสงค์ของนโยบาย พันธกิจของนโยบาย เพื่อแสดงถึง ภาระหน้าที่ กำหนดวิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดในเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้น นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน คือ การกำหนด แนวทาง กรอบ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน พันธกิจของนโยบาย เพื่อแสดงถึงภาระหน้าที่ที่จะ ส่งเสริมการอ่าน กำหนดวิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน

2.3.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน

การปฏิรูปการศึกษา ถือว่าการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญ และให้ความสำคัญของการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้มีความรู้ และความสามารถ ทักษะเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานต่อไป

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544, น. 85) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถทักษะ

เกรียงไกร เจียมบุญศรี และจักร อินทจักร (2544, น. 42) ให้ความหมายการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างและปรับเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ทักษะในการทำงาน (Skills) และทัศนคติ (Attitude) ให้เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

กุลชน ธนาพงศธร (2540, น.167) ให้ความหมาย การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับ การส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ศุภชัย ยาวะประภาส (2541, น. 174) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรโดยทั่วไปที่ นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นตรงกัน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบในห้วงเวลาที่กำหนด เพื่อเพิ่มโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีสมรรถนะสูงขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นผลดี อันเป็นผลต่อการเจริญเติบโตก้าวหน้าของบุคลากรและองค์กร

สมพงษ์ เกษมสิน (2540, น.531) ให้ความหมาย การพัฒนาบุคลากรว่า หมายถึง กรรมวิธีต่างๆ ที่มุ่งจะ เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งสามารถปฏิบัติ หน้าที่อยู่ในความรับผิดชอบ ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาบุคลากรยังมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาทัศนคติ ของผู้ปฏิบัติงานไปในทางที่ดีมีขวัญกำลังใจในการทำงาน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการส่งเสริมเพิ่มพูนให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทัศนคติ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบให้มีคุณภาพ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและประสบความสำเร็จที่พึงประสงค์ของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะทัศนคติ เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ สมรรถนะ ของครูและบุคลากรในโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์แก่ครูและบุคลากร สนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.3.3 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และอักษรสาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2545 : 12) ให้ความหมายว่า ทรัพยากรสารสนเทศ (information resources) หมายถึง วัสดุรูปแบบต่าง ๆ ที่มีการบันทึกสารสนเทศไว้ โดยใช้ภาษา สัญลักษณ์ ภาพ และเสียง ซึ่งอาจอยู่ในรูปกระดาษ ฟิล์มหรือเทปแม่เหล็ก

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547, น. 85) กล่าวว่า ทรัพยากรสารสนเทศ (information resources) หมายถึง สารสนเทศประเภทต่าง ๆ ที่มีการบันทึกไว้ในสื่อประเภทต่าง ๆ โดยนำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพ เสียงภาพเคลื่อนไหว อาจเรียกชื่อว่า library resources หรือวัสดุห้องสมุด (library materials)

สีปาน ทรัพย์ทอง (2552 : 5) กล่าวว่า ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริง ความรู้ ความคิดประสบการณ์ ที่ได้ผ่านกระบวนการคิดสรร กลั่นกรอง วิเคราะห์และบันทึกไว้โดยใช้ ภาษา ภาพ สัญลักษณ์ รหัส และอื่น ๆ ลงบนวัสดุ และนำออกเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยวัสดุที่ใช้บันทึกมีหลายชนิดได้แก่ กระดาษ สื่อแม่เหล็ก จานแสง หรือสื่อออปติคฟิล์ม ทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกบันทึกลงบนวัสดุดังกล่าวจึงมีคุณค่าในการสร้างความรู้ความคิด และสติปัญญาแก่ผู้ใช้

สรุปได้ว่า ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สารสนเทศประเภทต่าง ๆ ที่บันทึกไว้บนสื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งห้องสมุดได้คัดเลือกและจัดหามาให้บริการในห้องสมุด

ทรัพยากรสารสนเทศมีความสำคัญต่อมนุษย์และสังคมเป็นอย่างมาก ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศสามารถแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ (สีปาน ทรัพย์ทอง, 2552, น. 7-8)

1. ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อบุคคล

1.1 ให้ความรู้และสติปัญญาทรัพยากรสารสนเทศเป็นสื่อในการเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการของคนกลุ่มหนึ่งไปยังอีกกลุ่มหนึ่งมีทรัพยากรสารสนเทศเป็นจำนวนมากที่ให้ทั้งความรู้ความคิดในแขนงวิชาต่าง ๆ บุคคลจึงสามารถพัฒนา

ตนเองไม่ว่าจะเป็น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือมีผู้ชี้แนะ โดยใช้ทรัพยากรสารสนเทศเป็นเครื่องมือ

1.2 เสริมสร้างประสบการณ์ ทรัพยากรสารสนเทศเป็นสื่อที่บันทึกความหลากหลายของชีวิต ตลอดจนพฤติกรรมของคนในสถานการณ์ต่าง ๆ อาจเป็นประสบการณ์ที่ไม่ได้ประสบด้วยตนเองแต่สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของผู้อื่นทำให้บุคคลเข้าใจชีวิตมนุษย์ได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1.3 เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ นวนิยาย ภาพยนตร์ ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความฝันและจินตนาการ ซึ่งความฝันและจินตนาการเป็นพื้นฐานในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ และนวัตกรรมใหม่ของมนุษย์

2. ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อสังคม

2.1 เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และสร้างความเข้าใจ ทรัพยากรสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด การชี้แนะ โน้มน้าวสังคมและสร้างความเข้าใจความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคนในสังคมได้อย่างกว้างขวาง

2.2 สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หากบุคคลในสังคมมีการศึกษาหาความรู้ทั้งในระบบและนอกระบบส่งผลให้สังคมเป็นสังคมฐานความรู้ สามารถพัฒนาไปสู่สังคมที่เจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ วิทยาการ เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังสามารถจัดปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการทางปัญญา

2.3 เสริมสร้างระบบการศึกษา ทรัพยากรสารสนเทศมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาทำให้การศึกษาเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้งห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของบุคคลในสังคม เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดประชาชน ศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น

น้ำทิพย์ วิภาวิน(2547, น. 85-86) ได้จำแนกประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ (printed materials) หมายถึง วัสดุการอ่านที่มีการบันทึกเนื้อหาสาระโดยใช้ตัวอักษร ข้อความ รูปภาพ ลงบนกระดาษ โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ในการอ่านได้แก่

1.1 หนังสือ (book) ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องราวและความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ตำราทางวิชาการ หนังสือ นวนิยาย เรื่องสั้น และสารคดี เนื้อหาเป็นความรู้ทั่วไป ความรู้พื้นฐานของสาขาวิชานั้น ๆ

1.2 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (serials) เป็นสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่องตามกำหนด เช่นวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

1.3 สิ่งพิมพ์รัฐบาล (government publications) เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ขึ้นโดยหน่วยงานราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน วิชาการและความรู้ นโยบาย กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ

1.4 วิทยานิพนธ์ (thesis/dissertations) เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นผลงานการค้นคว้าวิจัยของนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นข้อกำหนดตามหลักสูตรของปริญญาโทหรือสูงกว่า มีเนื้อหาหลายสาขาวิชา

1.5 จุลสาร (pamphlets) เป็นสิ่งพิมพ์ขนาดเล็กที่ทำขึ้นในวาระพิเศษมักมีความยากไม่มากนัก โดยทั่วไปพิมพ์แจกเป็นอันนันทนาการ

1.6 กฤตภาค (clippings) เป็นสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการตัดข่าว บทความในหนังสือพิมพ์ หรือวารสารติดปะไว้บนกระดาษ มีการให้หัวเรื่องและระบุที่มา มักจัดเก็บใส่แฟ้มเรียงไว้ในตู้จุลสารเรียงตามลำดับหัวเรื่อง

1.7 รายงาน (reports) เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องมีเนื้อหาครอบคลุมทุกสาขาวิชามุ่งเน้นการรายงานความก้าวหน้าของสาขาวิชา ผลการปฏิบัติงาน การค้นคว้า ทดลอง เช่น รายงานการประชุม รายงานสัมมนาทางวิชาการ รายงานการวิจัยรายงานประจำปี เป็นต้น

1.8 วัสดุตีพิมพ์อื่น ๆ เช่น จดหมายเหตุ หนังสือตัวเขียน สิทธิบัตรมาตรฐานแผนที่ แผนภูมิ เป็นต้น

2. สื่อโสตทัศน (audio-visual materials) หมายถึง วัสดุที่แสดงผลโดยภาพและเสียงเป็นหลัก มีการใช้อุปกรณ์ช่วยในการถ่ายทอดสารนิเทศ ได้แก่ เทปบันทึกภาพ (video tapes) เทปบันทึกเสียง (tape cassettes) แผ่นดิสก์ (diskette) ซีดี-รอม (CD-ROM) วัสดุย่อส่วน (microform) สื่อโสตทัศนอื่น ๆ เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส เป็นต้น

3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) หมายถึง วัสดุที่นำเสนอข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลอาศัยวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการนำเสนอข้อมูลเช่นฐานข้อมูลซีดี-รอม (CD-ROM [compact disc-read only memory]) ฐานข้อมูลออนไลน์ (online database) ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเอง (in-house database) เป็นรายการบรรณานุกรมของรายการทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่บนห้องสมุด มีการสืบค้นจากคอมพิวเตอร์ เรียกว่า Online Public Access Catalog (OPAC)

ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ (2552, น. 139) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเป็น กระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้มีการวางแผนงานด้านทรัพยากรสารสนเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อการจัดทำให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้

ภายในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่ โดยสามารถตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหาเพื่อให้บริการในห้องสมุดได้ว่ามีข้อดีหรือมีข้อบกพร่องเพียงใด หากพบข้อบกพร่องก็จำเป็นต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น

คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา(2553 , น.1) กล่าวว่าการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการเพื่อให้เหมาะสมต่อการใช้งาน โดยในกระบวนการประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ 6 ประการ คือ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบาย การคัดเลือก การจัดหาการจำหน่ายออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ โดยต้องมีการวางแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อการจัดหาให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้ภายในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่

ณรงค์ ป้อมบุปผา (2553, น. 17) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ(collection development) หมายถึง กระบวนการวิธีที่ศูนย์สารสนเทศมีทรัพยากรอย่างหลากหลายและเหมาะสมที่สุดสำหรับผู้ใช้

สรุปได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน จัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึง และ เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน

2.3.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

อภิรักษ์ สวาสดีพงษ์ (อ้างถึงใน รัชชิตา รัตยาธรรม,2548, น. 28) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่า เป็นสภาพการเรียนรู้ที่เด็กได้ใช้ทั้งร่างกายและสมองในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านเพื่อให้เด็กมีการพัฒนาในการอ่าน ทั้งในด้านความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

แม่นมาศ ขวาลิต (2543, น. 72) ให้ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็น และอ่านจนเป็นนิสัย

ศิริรัตน์ เ็จกลิ่นจันทร์ (2545, น. 53) ให้ความหมายของกิจกรรมการอ่านไว้ว่า การกระทำใดๆก็ตามที่มุ่งหวังให้เป็นเป้าหมายเกิดความสนใจหนังสือ เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน กระจายใ้ใคร่อ่านอยู่ตลอดเวลา จนกลายเป็นนิสัยรักการอ่านในที่สุด

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดขึ้น โดยส่วนใหญ่จัดกิจกรรม การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ การประกวดเขียนเรียงความ หรือบทความ การจัดนิทรรศการ การอภิปรายโต้ว่าที่ การแนะนำการอ่าน การวิจารณ์หนังสือ การประกวดอ่านร้อยแก้ว การแสดงละครจากวรรณกรรม การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ การคัดเลือกผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม การจำหน่ายหนังสือราคาถูก และการฉายวิดีโอที่ส่งเสริมการอ่าน การเล่านิทาน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การแนะนำหนังสือ การเล่นเกมปัญหา การพจนานุกรม การอภิปรายหนังสือ การจัดปาฐกถา การจัดแสดงเรื่องในหนังสือ การจัดชมรมเกี่ยวกับหนังสือ (กรมวิชาการ, 2544, น. 15-16)

คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต (2543, น. 223-224) แยกกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามประเภทสัมผัส สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมเร้าโสตประสาท เป็น กิจกรรมที่ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ในอรรถรส การจัดกิจกรรมซึ่งเน้นทักษะการฟัง เช่น การโต้ว่าที่ การเล่านิทาน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการบรรเลงดนตรีหรือร้องเพลง การเล่าเรื่อง จากหนังสือ เป็นต้น

2. กิจกรรมเร้าจักขุประสาท เป็นกิจกรรมที่ชวนให้ดู ฟัง ฟินิจ และ อ่านความหมายของสิ่งที่เห็นมุ่งให้ผู้ร่วมกิจกรรมใช้สมาธิในการดู เช่น การจัดแสดงต่างๆ การจัดนิทรรศการ หนังสือและสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใน หนังสือ การแสดงภาพถ่าย ภาพเขียน โดยมีคำบรรยายแสดงและอธิบายประกอบ

3. กิจกรรมเร้าโสตประสาทและจักขุประสาท เป็นกิจกรรมที่ชวนให้ฟังและ ดูไปพร้อม ๆ กัน กิจกรรมประเภทนี้สามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนได้ดี เพราะมีทั้งเสียง ภาพ และความเคลื่อนไหว ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้เช่น การเล่านิทานประกอบภาพแบบต่าง ๆ และการเล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบ การฉายภาพนิ่งประกอบการบรรยาย การฉายภาพยนตร์ วิดิทัศน์ การสาธิตเทคนิควิธีการ เหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงทางธรรมชาติ และการ แสดงเรื่องจากหนังสือประกอบดนตรีหรือการขับร้อง เป็นต้น

4. กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยเป็น การสานต่อการอ่านหรือฟังเรื่องจากหนังสือ โดยการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสรุปเนื้อ การแต่งคำแปลหรือเรียบเรียงเรื่องใหม่ การเขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือได้รับฟังในแง่มุมต่าง ๆ รวมทั้งการวาดภาพประกอบเรื่อง เป็นต้น

5. กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมี ส่วนร่วมด้วยอย่างเต็มที่โดยการลงมือทำทั้งเพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือการแข่งขัน ช่วย ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนุกและภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีความเชื่อมั่น ในตนเอง น เช่น การเล่านิทาน

แล้วให้ผู้ฟังวาดภาพหรือ แสดงท่าทางประกอบ การแข่งขันร้องเพลงประกอบนิทาน นวนิยายหรือ บทละคร การแข่งขัน เล่าเรื่องที่ ได้ฟัง การแข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ ได้ฟัง การแข่งขันเขียนเรื่องขึ้น ใหม่ตามแก่นเรื่อง ที่ได้ฟัง การตอบปัญหา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์ ตอนใดตอนหนึ่ง จากเรื่องที่อ่าน และการโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำใดๆ ก็ตามที่มุ่งหวังให้ บุคคลเกิดความสนใจหนังสือมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการ อ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พัฒนาการอ่านอยู่ตลอดเวลา จนกลายเป็นนิสัยรักการอ่าน จัด กิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน ครู และบุคลากร จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้ เสียงเป็นสื่อกลางอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้สายตา ดูเรื่องราว หรือการแสดงต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดและวิเคราะห์ จัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านเพื่อชุมชน

2.3.5 การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน

Bartle, Phil. (2008). ให้ความเห็นว่า การกำกับติดตามหมายถึงการสังเกตการณ์เป็น ระยะ ๆ เพื่อบันทึกกิจกรรม การดำเนินการตามแผนงาน โครงการด้วยกระบวนการรวบรวมข้อมูล ความก้าวหน้าของโครงการอย่างเป็นระบบและมีความหมาย

ฝ่ายแผนงาน สำนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ (2544, น. 2) ได้ให้ ความหมายของการติดตามว่า คือ กระบวนการในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็น ระยะ ๆ ว่าเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีการรายงานปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนการ ประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการใช้ดุลพินิจ และคำนิยมในการพิจารณาตัดสินคุณค่า ความเหมาะสม ความคุ้มค่า หรือผลสัมฤทธิ์ของเหตุการณ์ โครงการ หรือสิ่งอื่นใด หลังจากที่ได้ มีการเปรียบเทียบผลที่วัดได้ โดยวิธีการใด ๆ ก็ตามกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่กำหนด ไว้ดังนั้น การติดตามและประเมินผลจึง หมายถึง กระบวนการวัดและติดตามผลการปฏิบัติงานของ แผนงานหรือโครงการต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประเมินว่าสามารถ ปฏิบัติงานหรือโครงการให้เป็นไปตามพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยมี การรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

พันธุทิพย์ ธรรมสโรช (ม.ป.ป., น 14) กล่าวว่า การประเมินผล (Evaluation) จึงเป็น กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่านโยบายแผนงาน โครงการได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และ เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่และในระดับใด โดยเปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้กับ ผลที่ปรากฏ โดยมีเกณฑ์หรือค่าเป้าหมายเป็นเครื่องมือในการตัดสินการประเมินผลจึงเป็นหัวใจ

สำคัญของกระบวนการพัฒนาเนื่องจากทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการวางแผนหรือพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้มากยิ่งขึ้นตลอดจนช่วยให้ทราบถึงสภาพปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการใช้ประกอบการตัดสินใจว่าควรมีการแก้ไขหรือผลักดันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ อย่างไรก็ตามการนำไปใช้ประกอบการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากขึ้นได้อย่างไร

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 171-174) เสนอว่า การประเมินผลและติดตามการส่งเสริมการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การบูรณาการหรือการประสานประสานการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนานั้น การวัดและประเมินผลจะมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดย การประเมินจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียน ทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาจึงสามารถนำผลทั้งสอง ลักษณะที่เกิดขึ้นใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านให้มีความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ควบคุม ดูแล การดำเนินงาน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งก่อน ระหว่าง ดำเนินงาน และหลังการเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ประเมินผลกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านทุกกิจกรรมและนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.3.6 การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

พระราชบัญญัติและระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวถึง การสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติไว้ในมาตรา 23 ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจและหน้าที่ ดังข้อ (5) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การปกป้องคุ้มครองระบบคุณธรรม การจัดสวัสดิการ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547)

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์(2540, น. 240) ได้กล่าวถึง ขวัญในการทำงานของคนงาน คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนงานในการทำงาน เพื่อร่วมมือร่วมใจกันทำงาน อย่างประสาน

สัมพันธ์ด้วยความเต็มใจ และด้วยความพยายามอย่างมั่นใจที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคที่มาขัดขวางให้งานของกลุ่มและขององค์กรสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย

วิชัย แหวนเพชร (2543, น. 115) ได้กล่าวว่า ขวัญและกำลังใจ หมายถึงสภาพจิตใจของกลุ่มบุคคลในกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จแม้จะมีอุปสรรคขัดขวางก็จะพยายามช่วยกันอย่างสุดความสามารถเพื่อที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่วางไว้

กานดา จันทรย์แย้ม (2546, น. 49) ได้กล่าวว่า ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพจิตใจของบุคคลในกลุ่มหรือในองค์กรที่ก่อให้เกิดกำลังใจ ทศนคติและความพึงพอใจในงาน ซึ่งจะส่งผลให้มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่วางไว้

สรุปได้ว่า ขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพจิตใจ ที่แสดงออกในรูปของพฤติกรรมต่างๆของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคน ในการปฏิบัติงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ การให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ดังนั้น การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สร้างบรรยากาศการทำงานให้ทุกคนมีความสุขและสนุกในการทำงาน เสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน มอบรางวัล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร และนักเรียนที่สร้างผลงานด้านการส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียนได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆและ เผยแพร่ผลงานรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณะ

2.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547, น. 12-16) กล่าวว่าไว้ว่า การส่งเสริมการอ่านภายในโรงเรียน ทุกฝ่ายต้องช่วยกันส่งเสริมการอ่าน ซึ่งผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ต้องให้ความร่วมมือและร่วมแรง กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนถือเป็นหน่วยงานหนึ่งในโรงเรียนที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วม เพราะจะต้องจัดให้มีกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนานักเรียน นอกเหนือจากในชั้นเรียน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ อีกทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถือเป็นกลุ่มงานที่ช่วยให้ผู้เรียน เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม ที่เลือกด้วย

ตนเองตามความถนัด และความสนใจ และร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้ฝึกทักษะจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ องค์ความรู้ มาใช้ในชีวิตประจำวัน พัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา เป็นคนดี และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 7) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญคือ มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปรากฏชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่วนเป้าหมายนั้นมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2553, น. 51) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครอบคลุม 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมแนะแนว หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถคิดตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมายวางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต

กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษานับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วยกิจกรรม 2 ลักษณะคือ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารียุวกาชาดผู้บำเพ็ญประโยชน์นักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุมชมรม

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบความดีงามความเสียสละต่อสังคมและการมีจิตสาธารณะเช่นกิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

จากกิจกรรมนักเรียนที่แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม คือกิจกรรมลูกเสือเนตรนารียุวกาชาดผู้บำเพ็ญประโยชน์นักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุมชมรมโดยกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการอ่านที่เป็นรูปธรรมจะอยู่ในรูปกิจกรรมชุมนุม

ชุมนุม หมายถึง การรวมกลุ่มของผู้เรียนที่มีความสนใจ ความถนัดในเรื่องเดียวกันและร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคมชมรม หมายถึง การรวมกันของกลุ่มผู้เรียนที่มีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันการจัดตั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ สมาชิก โครงสร้างของชมรม และบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสถานศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 52) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมชุมนุมชมรมมีหลักการที่สำคัญ คือ เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมของผู้เรียนตามความสนใจเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเป็นทีมช่วยกันคิดช่วยกันทำและช่วยกันแก้ปัญหาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนรวมทั้งบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นและมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจความถนัดและความต้องการของตนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมเพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

ทั้งนี้ชุมนุมนั้นอยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดตั้งชุมนุมช่วยให้นักเรียนรักการอ่านมากขึ้น เพราะเด็กแต่ละบุคคลอาจจะไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องอ่านโดยตรงแต่ชอบกิจกรรมหรือสนใจกิจกรรมชุมนุมที่มีส่วนให้อ่านมากขึ้นหรือค้นคว้ามากขึ้น การค้นคว้าหาข้อมูลก็เป็นอีกทางหนึ่งที่สอดแทรกให้อ่านโดยที่เด็กไม่รู้ตัว การบริหารจัดการในการจัดตั้งชุมนุมที่จะมาส่งเสริมให้รักการอ่านนั้น โรงเรียนจะต้องคิดและจัดขึ้นตามความสนใจของนักเรียนให้ มีชุมนุมที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น ชุมนุมยุวบรรณรักษ์ ชุมนุมนักอ่านนักเขียน ชุมนุมนักข่าวน้อย ชุมนุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ ชุมนุมหมอภาษา ชุมนุมนักเล่านิทาน ชุมนุมคณิตศาสตร์พาเพลิน ชุมนุมมัลลเทศก์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นมีความสำคัญที่จะส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนมีทักษะประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคมการรวมกันของกลุ่มผู้เรียนที่มีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ โดยไม่ถูกบังคับให้ทำแต่สมัครใจที่จะเข้าร่วมเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งกระบวนการในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นต้องผ่านการอ่าน การศึกษา ซึ่งทำให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านการอ่าน โดยไม่รู้ตัวจนเกิดเป็นนิสัย และสนุกกับการอ่าน การค้นคว้า

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สังวาล เขียว (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 และเพื่อจัดทำแนวทางการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 กลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 จำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม วาระการประชุมเชิงปฏิบัติการและแบบตรวจสอบประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติของแนวทางการบริหารจัดการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ปรากฏผลดังนี้ มาตรการที่มีระดับการปฏิบัติมากและระดับปัญหาในการปฏิบัติปานกลาง ได้แก่ มาตรการที่ 1 และมาตรการที่ 6 มาตรการที่มีระดับการปฏิบัติน้อยและระดับปัญหาในการปฏิบัติมากได้แก่มาตรการที่ 2,3 และมาตรการที่ 9 มาตรการที่มีระดับการปฏิบัติปานกลางและระดับปัญหาในการปฏิบัติปานกลางได้แก่มาตรการที่ 4,5,7,8 และมาตรการที่ 10 2

แนวทางการดำเนินงานในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน พบว่า นอกจากการดำเนินการตามมาตรการปกติทั้ง 10

มาตรการแล้วจะต้องดำเนินการในกิจกรรมสำคัญเพิ่มเติมดังนี้ มาตรการที่ 1 ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการอ่านซึ่งเป็นวาระของชาติโดยมีนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจน มาตรการที่ 2 สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง มาตรการที่ 3 ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการอ่านโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มาตรการที่ 4 ประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม สรรหาแหล่งทรัพยากร มาตรการที่ 5 เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และการติดตามตรวจสอบ มาตรการที่ 6 จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลายโดยให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนร่วมกันทำกิจกรรมสม่ำเสมอตลอดทั้งปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน โอกาสและวาระสำคัญต่างๆ มาตรการที่ 7 พัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการห้องสมุดให้มีคุณภาพ เช่น จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน เป็นต้น มาตรการที่ 8 จัดและพัฒนาหนังสือหรือห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต มาตรการที่ 9 ชี้แจง ทำความเข้าใจ และให้ความรู้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้และ มาตรการที่ 10 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ และกำหนดกิจกรรมการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของแนวทาง พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ยกเว้นแนวทางที่เกี่ยวกับงบประมาณ การจัดบุคลากรในการดูแลสถานที่ โดยเฉพาะและการจัดหาเอกสารคู่มือ เทคโนโลยีที่ครูสามารถศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

เกศกานดา ขำชัยภูมิ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้านี้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนอย่างหลากหลาย นักเรียนมีความสนใจ และเห็นความสำคัญของการอ่าน พัฒนาการอ่านของตนเองจนกลายเป็นนิสัยรักการอ่าน กรอบแนวคิดในการศึกษา ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ความสนใจในการอ่าน การเห็นความสำคัญของการอ่าน การพัฒนาการอ่าน กรอบกลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การศึกษาดูงาน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) โดยผู้ศึกษาได้นำเอาหลักการและขั้นตอนของ Kemmis และ McTaggart เป็นกระบวนการในการศึกษา

ค้นคว้าประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งเป็นการร่วมมือกันของกลุ่มผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประมวลผลและเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย จนสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความสนใจในการพัฒนาการอ่านของตนอย่างต่อเนื่อง มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

ปริญญา คงด้วง (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัญมณีวิทยาสรรพคุณ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ความต้องการ เปรียบเทียบความต้องการและปัญหาในการอ่านของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตลอดจนศึกษาแนวทางส่งเสริมการอ่านให้แก่แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีที่ 1-3 จำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าสถิติ t-Test และ ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือประเภทให้ความ สนุกสนาน มากกว่าหนังสือประเภทวิชาการ ชอบค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อประกอบการเรียน/ การทำ รายงาน 2) นักเรียนมีความต้องการอ่านสื่อสารสนเทศ ประเภทต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปาน กลาง 3) นักเรียนมีปัญหาการอ่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 4) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางส่งเสริม การอ่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5) ผลการเปรียบเทียบความต้องการอ่าน จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นต่างกันมีความต้องการใน การอ่าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางรายชื่อ 6) ผลการ เปรียบเทียบความต้องการอ่านของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความ ต้องการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางรายชื่อ 7) ผลการเปรียบเทียบ ปัญหา ในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียน ระดับชั้นต่างกันมีปัญหาในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในบางรายชื่อ 8) ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ใน

ทุกรายชื่อ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อำภา วังกาชวด (2556) ได้วิจัยเรื่อง ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความคิดเห็นของบรรณารักษ์ต่อกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ศึกษาคือครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 686 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ(Stratified random sampling) ตามสังกัดของครูบรรณารักษ์ ละได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 253 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (t-test) การวิเคราะห์ค่าแปรปรวนแบบทางเดียว(f-test) และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่วิธีการ Least Significant Difference (LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

ห้องสมุดโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีครูบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดจำนวน 1 คน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เดือนละ 1 ครั้ง ส่วนใหญ่มีการจัดบอร์ดเกี่ยวกับเกร็ดความรู้ต่างๆ หน้าห้องสมุด และเก็บสถิติการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

การวิเคราะห์ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูบรรณารักษ์มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยห้องสมุดโรงเรียนมีงบประมาณ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ สื่อ และคู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมน้อยและไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานหรือกิจกรรมของห้องสมุดน้อย ครูบรรณารักษ์ทำงานไม่เต็มที่ เพราะมีงานอื่นนอกเหนือจากงานของห้องสมุด และมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ครูผู้สอนไม่มีความเข้าใจในงานหรือกิจกรรมของห้องสมุด

ครูบรรณารักษ์มีความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผู้บริหารให้ความสำคัญร่วมมือในการรณรงค์ให้ทุกคนในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านและเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในข้อสนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมคัดสื่อการสอนและหนังสือเข้าห้องสมุด ส่วนครูบรรณารักษ์อำนวยความสะดวก ของสถานที่ในการจัดกิจกรรม ติดตามงานสรุปงาน และประเมินผลร่วมกัน

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการ

อ่านในด้านการวางนโยบายและวางแผนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้กิจกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานห้องสมุดของโรงเรียน ด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง โดยการขอความร่วมมือจากนักเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการ ส่วนด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก โดยให้มีการสรุปผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

การเปรียบเทียบความคิดเห็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และสังกัดห้องสมุดโรงเรียน มีความเห็นต่อความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกัน แต่ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่ต่างกันมีความเห็นต่อความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญญา โศตรวงศ์ (2557) ได้วิจัย เรื่อง สภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภายใต้อุปสรรคการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านประเมินผลและการติดตาม จำแนกสภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยกลุ่มตัวอย่างใช้ประชากรด้วยผู้บริหารจำนวน 62 คน และครู จำนวน 650 คน รวมทั้งสิ้น 712 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.9590 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่เป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รองลงมาด้านประเมินผลและการติดตาม และด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำแนกตามสภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านประเมินผลและการติดตามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการวางแผนจัดเตรียมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน รองลงมาคือ ควรมีการเพิ่มงบประมาณสำหรับการขยายพื้นที่ห้องสมุดและจำนวนหนังสือที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กับการอ่าน

จิราวรรณ อารยัน (2556) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานี ประชากรคือ ครูบรรณารักษ์และผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับปฐมและมัธยมศึกษา จำนวน 109 โรงเรียน โดยมีให้ข้อมูลจำนวน 127 คน สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ได้แก่ ค่าร้อยละ และการทดสอบไคสแควร์ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลวิจัยพบดังนี้

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานี จัดให้แก่นักเรียน 10กิจกรรม คือ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การได้วาทีการจัดนิทรรศการ การจัดทำรายการชื่อหนังสือที่น่าสนใจ การ

อ่านหนังสือให้ฟัง การแข่งขันเกี่ยวกับหนังสือ และการแสดงละครจากเรื่องในหนังสือมีการปฏิบัติ
 มากน้อยต่างกัน คือ ร้อยละ 22.80 ถึง ร้อยละ 89.80 โดยมีกิจกรรมที่ปฏิบัติมาก และรองลงมาคือ
 การเล่านิทาน การจัดนิทรรศการ และการแนะนำหนังสือ ตามลำดับ ส่วนผลการสัมภาษณ์ พบว่า
 โรงเรียนที่มีแบบปฏิบัติที่ดีมีนโยบายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์

สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมการอ่าน และการปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัย 2. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานีตามวุฒิการศึกษา
 พบว่าครูที่สำเร็จการศึกษาวุฒิบรรณารักษ์ กับครู บรรณารักษ์ที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่น มีการจัด
 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมแนะนำหนังสือ กิจกรรมการได้วาที่เกี่ยวกับหนังสือ กิจกรรมการ
 จัดนิทรรศการ และกิจกรรมการจัดทำรายการ หนังสือที่น่าสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมด้านการเล่า นิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การสนทนาเกี่ยวกับ
 หนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแข่งขัน เกี่ยวกับหนังสือ และการแสดงละครจากเรื่องในหนังสือ
 พบว่ามีการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ผล การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครู
 บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัด ปทุมธานี ตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูบรรณารักษ์
 ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานีที่ ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัด
 กิจกรรมการเล่านิทาน การได้วาที่เกี่ยวกับ หนังสือ การจัดทำรายการชื่อหนังสือที่น่าสนใจ และการ
 แข่งขันเกี่ยวกับหนังสือ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และมีการจัดกิจกรรมแสดง
 ละครจากเรื่องในหนังสือ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกิจกรรมด้านการ
 เล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ สนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การจัดนิทรรศการ และการอ่าน
 หนังสือให้ฟัง พบว่ามีการจัดกิจกรรมไม่ แตกต่างกัน 3. การศึกษาปัญหาพบว่า ครูบรรณารักษ์
 ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานีส่วน ใหญ่ เห็นว่าปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
 ด้านการได้วาที่เกี่ยวกับหนังสือ มีปัญหาคือ ครู บรรณารักษ์ขาดความรู้ และมีประสบการณ์น้อย
 ด้านการเล่านิทาน ครูบรรณารักษ์ไม่มีเวลาจัด กิจกรรมการเล่านิทานเพราะต้องทำหน้าที่อื่นๆ
 มากกว่าการเป็นครูบรรณารักษ์ และด้านการแข่งขัน เกี่ยวกับหนังสือ พบว่ามีปัญหาขาดแคลนสื่อ
 ในการจัดกิจกรรม และโรงเรียนไม่มีบุคลากรที่จบ บรรณารักษ์โดยตรง

บามคิน, มาเรียนเน่ อา. (2012) ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมการอ่านห้องสมุดเคลื่อนที่
 สำหรับเด็กในสหราชอาณาจักร วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการดำเนินงานของห้องสมุด
 เคลื่อนที่สำหรับเด็ก (CMLs) กับการใช้หลักของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (การเรียนรู้ด้วยการกระทำ
 ของตนเอง) และทฤษฎีฐานรากร่วมกัน กับ การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา ที่สหราชอาณาจักร เพื่อ
 สังเกตและเข้าใจปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 12 คน

และมีการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ (CML) และผู้ให้บริการ CML และเก็บข้อมูลภาคสนามจากนั้นทำการเข้ารหัสและวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทฤษฎีฐานราก ผลของการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับเด็ก เด็กมีการพัฒนาการอ่านได้ด้วยตนเองตามธรรมชาติ และมีโอกาสอ่านมากขึ้นในห้องสมุดเคลื่อนที่ ไม่ได้อ่านเฉพาะในห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องสมุดสาธารณะอื่นๆ ผู้ใช้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ให้ความสำคัญกับการอ่าน แต่ปัญหาที่พบคือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ไม่ได้รับการฝึกฝน การจัดหาบริการของห้องสมุดให้แก่บุคคลที่ได้รับการยกเว้นทางสังคม การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นและการแทรกแซงการอ่าน การใช้งาน CML เป็นประจำทุกวันได้สร้างแบบจำลอง เพื่อเป็นมาตรฐานที่สามารถเป็นข้อมูลซึ่งจะตัดสินใจในเรื่องของเด็กที่คล้ายกัน และยังพบว่าห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับเด็ก ๆ ส่งเสริมการอ่านจากธรรมชาติ และเวลาที่สั้นของพวกเขา ผ่านความสัมพันธ์กับพนักงานที่ทำงานบนห้องสมุดเคลื่อนที่

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นว่า งานวิจัยเหล่านั้นได้กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านในลักษณะ ปัญหาการส่งเสริมการอ่าน แนวทางการส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ การพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน ความร่วมมือในการส่งเสริมการอ่าน และสภาพการส่งเสริมการอ่าน จะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อันดับแรก คือ ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ ตลอดจน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และบุคลากรที่ได้รับมอบหมายด้านการอ่าน และนักเรียน ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริมการอ่าน และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพราะการอ่านนั้นบูรณาการอยู่ทุกกลุ่มสาระ ทุกระดับ การส่งเสริมการอ่านจะเป็นเครื่องมือที่หล่อหลอมให้นักเรียนมีนิสัย และรักการอ่าน เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาข้อมูล และพัฒนาตนเองต่อไป ปัญหาการส่งเสริมการอ่าน จะเกิดจากการจัดการและประสบการณ์ของครูบรรณารักษ์ แนวทางการแก้ไขผู้บริหารควรรู้ให้ความสำคัญกับห้องสมุดและการส่งเสริมการอ่าน พัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย จนสามารถนักเรียน ให้เกิดความสนใจในการพัฒนาการอ่านของตนอย่างต่อเนื่อง มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัยเรื่องการศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย มีขั้นตอนและรายละเอียดการศึกษาวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนเล็กและขนาดกลาง 8 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 21 ขนาดใหญ่พิเศษ 23 โรงเรียน โดยมีตัวแทนของโรงเรียน คือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทยครูบรรณารักษ์ห้องสมุด/ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ครูในกลุ่มสาระภาษาไทย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้รับผิดชอบชุมนุม/ชมรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ได้มาโดยการกำหนดสัดส่วน ตามสัดส่วน(Simple Random)และการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโรงเรียนเล็กและขนาดกลาง 8โรงเรียน ขนาดใหญ่ 19 ขนาดใหญ่พิเศษ 21 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 48 โรงเรียน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดประชากร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญแต่ละโรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ
ขนาดเล็กและกลาง	8	8	7	56
ขนาดใหญ่	21	19	7	133
ขนาดใหญ่พิเศษ	23	21	7	147
รวม	52	48	7	336

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้างานห้องสมุด โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนละ 1 คน ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด/ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ โรงเรียนละ 1 คน ครูในกลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนละ 1 คน ครูผู้รับผิดชอบชุมนุม/ชมรมเกี่ยวกับการอ่าน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 48 โรงเรียน ดังนั้น มีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญทั้งหมด 336 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลทางการอ่านอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 5 โรงเรียนคือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด ครูหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย รวมเป็น จำนวน 15 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ

ระดับ	5	หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยมีการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามทีละข้อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 69 - 71) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth interview) ในประเด็นแนวทางการส่งเสริมการอ่าน ให้ครอบคลุมนิยามทั้ง 6 ด้าน การดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะที่ทำให้โรงเรียนได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านในระยะเวลา 3 ปี โดยสัมภาษณ์ตัวแทนซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีข้อมูลเพียงพอในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด ครูหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 5 โรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (key informant interview) ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 การสร้างเครื่องมือ

3.3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนทำให้ค้นพบกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่ประกอบไปด้วยตัวแปร 6 ด้าน

- 1.นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน
- 2.การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน
- 3.การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน
- 4.การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 5.การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน
- 6.การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

3.3.1.2 จากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนิยามตัวแปรการส่งเสริมการอ่านครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าว

3.3.1.3 จัดทำร่างแบบสอบถามจากประเด็นและสาระสำคัญตามนิยามปฏิบัติการตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรที่ได้จากกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.3.1.4 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

3.3.1.5 นำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)เชิงโครงสร้าง (Construct Validity)รวมทั้ง ด้านการใช้ภาษา และอื่นๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วนำข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

+1	หมายถึง	เมื่อแน่ใจข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา
0	หมายถึง	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา
-1	หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่ตรงตามประเด็นของเนื้อหา

โดยคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีคะแนนเฉลี่ย 0.93

3.3.1.6 นำข้อคำถามมาปรับปรุงบางข้อตามข้อสังเกตและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาปรับข้อความในคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้ว นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง

3.3.1.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับคือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 โรงเรียนจำนวน 28 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อคำถามรายข้อกับผลรวมทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.932

3.3.1.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

3.3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกมีลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.3.2.1 เป็นเค้าโครง (Outline) หัวข้อคำถามครอบคลุมค่านิยมทั้ง 6 ด้าน มีการวางแผนเตรียมชุดคำถาม และวิธีการดำเนินการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า

3.3.2.2 มีความยืดหยุ่น (Flexible) ลักษณะของคำถามปลายเปิด (open - ended question) เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็น อธิบายความสำคัญของปัญหาอย่างลึกซึ้งในแง่มุมต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

3.3.2.3 เรียงข้อคำถามตามลำดับความสำคัญอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

3.3.2.4 นำร่างแบบสอบถามไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับคำแนะนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในภาคสนามต่อไป

3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1.1 ขอหนังสือจากสาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.4.1.2. นำส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสืออนุญาตไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 336 ฉบับ ได้กลับคืนมา 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.6 (หรือเท่ากับ 44 โรงเรียน)

3.4.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 คน จาก 5 โรงเรียนที่เคยรับรางวัลทางด้าน การอ่าน ในระยะเวลา 3 ปี ด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.5.1.1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้วคัดไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนทุกข้อคำถาม

3.5.1.2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปลงรหัสในแบบลงรหัสข้อมูล(Coding Form) เพื่อนำไปคำนวณค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียนวิเคราะห์โดยใช้จำนวนและค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านตามตัวแปรพื้นฐานและขนาดของโรงเรียน ใช้ F - test และการได้รับรางวัลด้านการอ่านและงบประมาณด้านการอ่าน ใช้ t-test

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และ F-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 และเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านและศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอนเรียงลำดับดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
- 4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
- 4.3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
- 4.4 ผลการสัมภาษณ์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ได้รับรางวัลด้านการอ่าน
- 4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะขนาดของโรงเรียน รางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านต่อปี (n = 44)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดโรงเรียน	44	100
2.1 เล็กและกลาง	8	18.18
2.2 ใหญ่	18	40.91
2.3 ใหญ่พิเศษ	18	40.91
2. การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน	44	100
3.1 เคยได้รับรางวัลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา	13	31.16
3.2 ไม่เคยได้รับรางวัลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา	31	68.84
3. งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน	44	100
4.1 น้อยกว่า 1 แสนบาท	28	63.30
4.2 มากกว่า 1 แสนบาทขึ้นไป	16	36.70

จากตารางที่ 4.1 พบว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 44 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และ โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.18

การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน จาก 44 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็น 31.16 และ โรงเรียนที่ไม่เคยได้รับรางวัลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 31 โรงเรียน คิดเป็น 68.84

งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน จาก 44 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ น้อยกว่า 1 แสนบาท จำนวน 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.30 และ โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ มากกว่า 1 แสนบาท จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.70

4.1 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวนเป็นรายด้าน (n=44)

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	3.99	0.71	มาก	1
2. การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.77	0.71	มาก	5
3. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.93	0.63	มาก	2
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.91	0.55	มาก	3
5. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน	3.83	0.75	มาก	4
6. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.70	0.69	มาก	6
เฉลี่ยรวม	3.86	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมา คือ ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.99$) ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.93$) และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.91$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.70$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ (n = 44)

ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนกำหนดแนวทางกรอบหลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน	4.09	0.76	มาก	1
2. โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน	4.02	0.79	มาก	2
3. โรงเรียนกำหนดพันธกิจของนโยบาย เพื่อแสดงถึงภาระหน้าที่ที่จะส่งเสริมการอ่าน	3.96	0.76	มาก	3
4. โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการส่งเสริมการอ่าน	3.92	0.78	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.99	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดและรองลงมา คือ โรงเรียนกำหนดแนวทางกรอบหลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=4.09$) โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=4.02$) และ โรงเรียนกำหนดพันธกิจของนโยบาย เพื่อแสดงถึงภาระหน้าที่ที่จะส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.96$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.92$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ (n = 44)

การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกอบรม สัมมนาครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.87	0.85	มาก	1
2. โรงเรียนจัดประชุม ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.78	0.84	มาก	3
3. โรงเรียนจัดศึกษาหาความรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์แก่ครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.62	0.89	มาก	5
4. โรงเรียนสนับสนุนการนำเทคโนโลยี/เทคนิค/วิทยาการสมัยใหม่เพื่อให้ความรู้ แก่ครูและบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.74	0.85	มาก	4
5. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคน ให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน	3.85	0.837	มาก	2
เฉลี่ยรวม	3.77	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกอบรม สัมมนาครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล($\bar{X}=3.87$) โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.85$) และโรงเรียนจัดประชุม ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล ($\bar{X}=3.78$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดศึกษาครูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์แก่ครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.62$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 44)

การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.92	0.85	มาก	2
2. โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้	4.16	0.68	มาก	1
3. โรงเรียนปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.91	0.77	มาก	3
4. โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน	3.84	0.79	มาก	5
5. โรงเรียนจัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึง และ เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน	3.86	0.82	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.93	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมาคือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.16$) โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.92$) และ โรงเรียนปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริม

การอ่าน ($\bar{X}=3.91$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.84$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจำแนกเป็นรายชื่อ ($n = 44$)

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน ครู และบุคลากร	3.96	0.69	มาก	4
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางอย่าง	3.82	0.76	มาก	7
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้สายตา ดูเรื่องราวหรือการแสดงต่างๆ	3.79	0.78	มาก	8
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้ทักษะการอ่าน	4.00	0.78	มาก	2
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดและวิเคราะห์	3.95	0.77	มาก	5
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ				
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน	4.40	0.66	มาก	1
8. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อชุมชน	4.01	0.87	มาก	3
9. โรงเรียนบูรณาการการจัดกิจกรรมรักการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.36	1.04	ปานกลาง	9
	3.93	0.78	มาก	6
เฉลี่ยรวม	3.91	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}=3.91$)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ ($\bar{X}=4.40$) โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน ($\bar{X}=4.01$) และโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้ทักษะการอ่าน ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ ยกเว้นข้อที่ว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.36$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน จำแนกเป็นรายข้อ (n = 44)

การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านให้มีความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.82	0.91	มาก	5
2. โรงเรียนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน	3.74	0.84	มาก	6
3. โรงเรียนควบคุม ดูแล การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.89	0.86	มาก	1
4. โรงเรียนตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งก่อน ระหว่างดำเนินงาน และหลังการเสร็จสิ้นการดำเนินงาน	3.86	0.79	มาก	3
5. โรงเรียนมีการประเมินผลกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านทุกกิจกรรม	3.84	0.79	มาก	4
6. โรงเรียนมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.86	0.83	มาก	2
เฉลี่ยรวม	3.83	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมา คือ โรงเรียนควบคุม ดูแล การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.89$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.86$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.86$) ซึ่งทั้งสองด้านเท่ากัน และโรงเรียนมีการประเมินผลกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านทุกกิจกรรม ($\bar{X}=3.84$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.74$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน จำแนกเป็นรายชื่อ ($n = 44$)

การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานให้ทุกคนมีความสุขและสนุกในการทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.78	0.80	มาก	3
2. โรงเรียนเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.75	0.82	มาก	5
3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนได้แสดงความสามารถด้านการอ่าน	3.80	0.78	มาก	1
4. โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.79	0.73	มาก	2
5. โรงเรียนมอบรางวัล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร และนักเรียนที่สร้างผลงานด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.71	0.89	มาก	6
6. โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียนได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆ	3.76	0.78	มาก	4
7. โรงเรียนเผยแพร่ผลงานรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณชน	3.33	0.98	ปานกลาง	7
เฉลี่ยรวม	3.70	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการ ส่งเสริมการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของ คะแนนสูงที่สุดและรองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคน ได้แสดง ความสามารถด้านการอ่าน ($\bar{X}= 3.80$) โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานด้านการ ส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}= 3.79$) และโรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานให้ทุกคนมีความสุขและสนุก ในการทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}= 3.78$) ตามลำดับ ยกเว้นข้อที่ว่า โรงเรียนเผยแพร่ผลงาน รางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.33$)

4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2	ขนาดของโรงเรียน					
	เล็กและกลาง(n=8)		ใหญ่(n=18)		ใหญ่พิเศษ(n=18)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	3.49	0.86	3.89	0.63	4.34	0.54
2.การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.47	0.53	3.65	0.68	4.02	0.74
3.การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริม การอ่าน	3.73	0.45	3.77	0.61	4.20	0.65
4.การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.64	0.49	3.78	0.51	4.18	0.53
5.การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริม การอ่าน	3.45	0.68	3.68	0.73	4.16	0.67
6.การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชู เกียรติฯ	3.44	0.59	3.55	0.64	3.97	0.71
รวม	3.54	0.49	3.72	0.51	4.15	0.54

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1.นโยบายและกลยุทธ์ การส่งเสริมการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	30.282	2	15.141	36.588**	.000
	ภายในกลุ่ม	126.217	305	.414		
	รวม	156.499	307			
2.การพัฒนาบุคลากรเพื่อ ส่งเสริมการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	14.972	2	7.486	16.262**	.000
	ภายในกลุ่ม	140.405	305	.460		
	รวม	155.377	307			
3.การพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศเพื่อส่งเสริม การอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	14.791	2	7.395	20.538**	.000
	ภายในกลุ่ม	109.822	305	.360		
	รวม	124.612	307			
4.การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	15.442	2	7.721	29.560**	.000
	ภายในกลุ่ม	79.664	305	.261		
	รวม	95.105	307			
5.การกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการส่งเสริม การอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	24.748	2	12.374	25.505**	.000
	ภายในกลุ่ม	147.974	305	.485		
	รวม	172.722	307			
6.การสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชู เกียรติฯ	ระหว่างกลุ่ม	15.568	2	7.784	17.801**	.000
	ภายในกลุ่ม	133.373	305	.437		
	รวม	148.941	307			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	18.580	2	9.290	34.282**	.000
	ภายในกลุ่ม	82.652	305	.271		
	รวม	101.232	307			

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ยังพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่อีกครั้งหนึ่ง ตามวิธีการของ Scheffe ปรากฏดังตารางที่ 4.11 – 4.17

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม (n = 44)

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	$\bar{X}$	ขนาดเล็กและกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.54	3.72	4.15
ขนาดเล็กและกลาง	3.54	-	- 0.18	0.61**
ขนาดใหญ่	3.72		-	- 0.43**
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.15			-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก และกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
		3.50	3.90	4.34
ขนาดเล็กและกลาง	3.50	-	-0.40**	0.84**
ขนาดใหญ่	3.90			-0.45**
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.34		-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบรายการ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนานุเคราะห์เพื่อส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

การพัฒนานุเคราะห์เพื่อส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก และกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
		3.47	3.65	4.02
ขนาดเล็กและกลาง	3.47	-	- 0.18	0.56**
ขนาดใหญ่	3.65		-	-0.37**
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.02			-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	ขนาดเล็กและกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.73	3.77	4.20
ขนาดเล็กและกลาง	3.73	-	- 0.05	0.48**
ขนาดใหญ่	3.77		-	- 0.43**
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.20			-

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก และกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
		3.64	3.78	4.18
ขนาดเล็กและกลาง	3.64	-	- 0.13	0.54**
ขนาดใหญ่	3.78		-	- 0.40**
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.18			-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบรายการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก และกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
		3.45	3.68	4.16
ขนาดเล็กและกลาง	3.45	-	- 0.23	0.71**
ขนาดใหญ่	3.68		-	- 0.48**
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.16			-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n = 44)

ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก และกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
		3.44	3.55	3.97
ขนาดเล็กและกลาง	3.44	-	- 0.11	0.53**
ขนาดใหญ่	3.55		-	- 0.42**
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.97			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน (n = 44)

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	ได้รับรางวัล (n=13)		ไม่ได้รับรางวัล (n=31)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	4.14	0.64	3.95	0.73	2.16*	.03
2. การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.97	0.75	3.70	0.67	3.12**	.00
3. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน	4.05	0.62	3.91	0.63	1.74	.08
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	4.05	0.62	3.86	0.52	2.60**	.01
5. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน	3.99	0.70	3.77	0.76	2.29*	.02
6. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.99	0.69	3.58	0.65	4.85**	.00
รวม	4.03	0.61	3.79	0.54	3.36**	.00

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านกับ ที่ไม่ได้รับรางวัล มีการส่งเสริมการอ่าน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ มีการส่งเสริมการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตาม งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรด้านการส่งเสริมการอ่าน (n = 44)

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	น้อยกว่า 1 แสนบาท (n=28)		มากกว่า 1 แสนบาท (n=16)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านโรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน	3.83	0.70	4.34	0.56	-6.53**	.00
2. การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.63	0.65	4.08	0.66	-5.73**	.00
3. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน	3.81	0.59	4.23	0.60	-5.84**	.00
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.79	0.54	4.15	0.51	-5.76**	.00
5. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน	3.66	0.72	4.18	0.69	-6.03**	.00
6. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	3.56	0.64	3.98	0.70	-5.31**	.00
รวม	3.71	0.52	4.16	0.53	-7.14**	.00

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ด้านการส่งเสริมการอ่านน้อยกว่า 1 แสนบาท กับ มากกว่า 1 แสนบาท มีการส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

4.3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

วิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการอ่าน แต่นโยบายยังไม่ชัดเจนและยังไม่ได้รับการสนับสนุนที่ชัดเจน รองลงมาคือ มีการเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยทำให้การปฏิบัติตามนโยบายไม่ต่อเนื่อง และ การกำหนดนโยบายด้านงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน ไม่เพียงพอ ซึ่งได้ให้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ ควรส่งเสริมให้มีกลยุทธ์ลงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น สนับสนุนบุคลากรและงบประมาณให้มากขึ้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการอ่านบรรลุผลตามนโยบาย และผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ตระหนักและเห็นคุณค่าและมีให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่าน สร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมการอ่าน

ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ขาดการพัฒนาและความต่อเนื่องในการอบรมและพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการอ่าน รองลงมาคือ ขาดงบประมาณในการจัดพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน และภาระงานของโรงเรียนและของครูมีมาก ทำให้เวลาในการจัดการอบรมพัฒนาการส่งเสริมการอ่านน้อย ซึ่งได้ให้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ ควรจัดให้มีการอบรมส่งเสริมพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน ให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายให้มากขึ้น สนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น โรงเรียนและผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านมากขึ้น

ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ขาดงบประมาณ สนับสนุนด้านการส่งเสริมการอ่าน รองลงมาคือ ทรัพยากรส่วนใหญ่เป็นหนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสารสนเทศอื่น ๆ มีน้อย โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทรัพยากรสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนไม่หลากหลายมีจำนวนน้อย ไม่เป็นระบบทำให้ไม่สะดวกและเพียงพอต่อการให้บริการ ซึ่งได้ให้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในการอ่านให้มากขึ้น จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอและทั่วถึงในการให้บริการ จัดแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลายภายในโรงเรียนไม่ใช่แค่ห้องสมุดอย่างเดียว

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 บุคลากรและนักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ และมีความสนใจในการส่งเสริม

การอ่านน้อย รองลงมา คือ ขาดบุคลากรและงบประมาณในการจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่งานห้องสมุดหรือกลุ่มสาระภาษาไทยดำเนินการอย่างเดี่ยวฝ่ายอื่นๆไม่ค่อยให้ความสำคัญ ซึ่งได้ให้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ การจัดกิจกรรมควรเป็นไปในรูปแบบการมีส่วนร่วมทั้งโรงเรียน หลากหลาย และมีความน่าสนใจเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจมากขึ้นอาจมีการเสริมแรงจากการให้รางวัลในกิจกรรมให้มากขึ้น และจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มบุคลากรและงบประมาณในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น โรงเรียนและผู้บริหารควรส่งเสริมให้นักเรียนและครูให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่าน

ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 การกำกับติดตามน้อยและขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมหรือโครงการบางอย่างไม่ได้ติดตามและประเมินผลและไม่เป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ มีการประเมินผลแต่ยังไม่ได้มีการปรับให้เหมาะสมกับการดำเนินงานและนำไปปรับปรุงอย่างจริงจัง และการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนขาดต่อการกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งได้ให้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ ผู้บริหารควรมอบหมายผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมให้มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมในครั้งต่อไป

ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 คือ การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านมีน้อย และการประกวดแข่งขันด้านการส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆมีน้อยทำให้บุคลากรด้านนี้ไม่ได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน การได้มาซึ่งรางวัลจริงน้อยตามไปด้วย ซึ่งได้ให้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่บุคลากรได้แสดงความสามารถและสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้นควรจัดสรรงบประมาณและให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น มีการมอบเกียรติบัตรและรางวัล กับ ครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4.4 ผลการสัมภาษณ์โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ได้รับรางวัลด้านการอ่าน

จากการสัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด ครูหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 15 คน จากโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลทางด้านการอ่านอย่างต่อเนื่องใน

ระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 5 โรงเรียน ในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในด้านต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จสรุปผลดังนี้

รางวัลที่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้รับด้านการอ่านอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลด้านส่งเสริมการอ่าน รางวัลที่ได้รับ อันดับแรก คือ รางวัลประเภทอ่านในใจ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับภาค รางวัลการอ่าน ตอบปัญหาสารานุกรมไทย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และ รางวัลกิจกรรม การประกวดหนังสือเล่มเล็ก ระดับชั้น ม.1- ม.6 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รางวัล การประกวด ชุบวรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่าน ม.1-ม.3 รางวัล การประกวดศักยภาพความเป็นเลิศ “อ่านทำนองเสนาะ” งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน นอกนั้นเป็น รางวัลห้องสมุดผ่านการประเมินห้องสมุด 3 ดี ระดับยอดเยี่ยม ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 และ ห้องสมุดผ่านการประเมินคุณภาพห้องสมุดโรงเรียนในระดับ เหรียญทอง ในโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

แนวคิด/หลักการในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ จากการ สัมภาษณ์ สรุปได้ว่า แนวคิด/หลักการในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น อันดับแรกคือ การส่งเสริมการอ่านไม่ใช่หน้าที่ของโรงเรียนอย่างเดียว การส่งเสริมการอ่านต้อง ปลูกฝังทุกระดับ เริ่มตั้งแต่ครอบครัว การที่จะทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านนั้น ทุกฝ่ายต้องให้ ความร่วมมือและให้ความสำคัญกับการอ่านไม่ใช่เพียงงาน ห้องสมุดหรือกลุ่มสาระภาษาไทยที่ต้อง ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทุกกลุ่มสาระควรทำการส่งเสริมการอ่านในธรรมชาติของวิชาตนเอง เพื่อให้นักเรียนสนุกไปกับการเรียนรู้ ครูและผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างให้แก่ักเรียนด้านโรงเรียน ควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม และจะต้องให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองจากแหล่งเรียนรู้รอบๆตัว ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง เพิ่ม ช่องทางในการแสวงหาความรู้ทั้งแหล่งเรียนรู้ หนังสือ เทคโนโลยี ให้เพียงพอ และปัจจุบันมีสื่อ และเทคโนโลยีเข้ามาบทบาทมากขึ้นหากนำมาใช้ให้ถูกวิธี และนำมาช่วยส่งเสริมการอ่านน่าจะเป็น ประโยชน์มาก โดยเฉพาะจากเทคโนโลยีและส่งเสริมการอ่านจากโลกไซเบอร์ และแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.4.1 ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ เป้าประสงค์ พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่นำไปสู่การ ส่งเสริมการอ่าน จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ เป้าประสงค์ พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของแต่ละ โรงเรียน จะไม่เป็นคำตรงๆ แต่ จะกำหนดคำแบบกว้างๆให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน แต่จะแทรกการอ่านหรือการส่งเสริม

การอ่านลงไปแทน จะไม่มีการเขียนการส่งเสริมการอ่านโดยตรง แต่แอบแฝงหรือนำไปสู่การอ่าน ซึ่ง เป็นการส่งเสริมผู้เรียนที่นำไปสู่การอ่าน สู่เป้าประสงค์ เช่น วิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการที่จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้นั้นจุดเริ่มต้นต้องมาจากการอ่าน และ จาก การกำหนดนโยบายทำให้ทุกฝ่ายทุกงานต้องมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ให้ สอดคล้องกับโรงเรียน และ โรงเรียนก็ต้องสอดคล้องกับเขตพื้นที่ เขตพื้นที่ก็สอดคล้องกับ กระทรวง ทำให้มีกรอบแนวทางที่จะทำให้โรงเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มต้องกำหนด งานหรือ โครงการให้สอดคล้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องมาทำแผนในการปฏิบัติงาน คิดโครงการที่ เกี่ยวข้องกับการอ่านและดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และการที่จะทำให้ บรรลุเป้าประสงค์ของโรงเรียนก็ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้จริง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผลปรากฏว่าเกือบ ทุกโรงเรียนดำเนินการในแนวเดียวกันนี้

4.4.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน

การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่าโรงเรียนที่ได้รับ รางวัลมีการจัดอบรมพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการ จัดการศึกษา ทำวิจัย และมีการประกวดผลงานวิจัย สนับสนุนให้เข้าร่วมอบรมใน โอกาสต่างๆ ส่งเสริมการเข้าร่วมการแข่งขันระดับต่างๆทั้งที่เป็นทักษะ และวิชาการส่งเสริมให้ศึกษาต่อเมื่อครู ได้รับการพัฒนาดังกล่าว ครูจึงศึกษาค้นคว้าและอ่านมากขึ้นไปด้วยซึ่งการอบรมทุกครั้งที่อ่านก็ จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโดยอัตโนมัติอีกทั้งบางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูร่วมกิจกรรมกับ นักเรียนเพื่อเป็นตัวอย่าง เช่น ทำบันทึกการอ่าน และมอบรางวัลให้แก่ครูด้วย มีการบริการข้อมูล ข่าวสาร หนังสือ วารสาร อินเทอร์เน็ต จัดมุมหนังสือสำหรับครู เพื่อให้บริการแก่ครูในการส่งเสริม การอ่าน

4.4.3 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน

การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการอ่าน จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลมีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการจัดซื้อหนังสือ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ส่งเสริมห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียนให้มีความทันสมัย จัดหาคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อนักเรียนและครู มี WIFI และอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง บางโรงเรียนทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในรูปแบบหนังสือนั้นค่อนข้างเพียงพอ ส่วนด้านเทคโนโลยีโรงเรียนมีการสำรวจและจัดหาเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นในห้องสมุด ในสำนักงาน และในห้องเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนมีมือถือเป็นของตนเอง โรงเรียนได้จัดหา WIFI เพื่อให้สะดวกในการใช้ ตลอดจนจัดศูนย์การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่างๆเพื่อให้นักเรียนเข้าใช้

บริการ และแสวงหาความรู้ บางโรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้เฉพาะทาง เช่น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ห้องโลกและอวกาศ ห้องสื่อและนวัตกรรม เป็นต้น

4.4.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ โรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านโดยการทำบันทึกการอ่านทั้งโรงเรียน และให้รางวัลสำหรับผู้ที่บ้านที่การอ่านตามเกณฑ์ มีการให้รางวัลยอดนักอ่านประจำภาคเรียนประจำปีและบางโรงเรียนทั้ง ผู้บริหารครู บุคลากรร่วมทำบันทึกการอ่านด้วย และมีการ จัดให้มีการประกวดแข่งขันทุกระดับ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมตามธรรมชาติของวิชา เช่น การแสดงละครญี่ปุ่น การแข่งขัน เปิดพจนานุกรม การแข่งขันประดิษฐ์หุ่นยนต์ การอ่านทำนองเสนาะ การแข่งขันตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ เป็นต้น จัดสัปดาห์ห้องสมุด สัปดาห์วันวิทยาศาสตร์ สัปดาห์ภาษา วันสำคัญต่างๆ มีการจัดกิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนนอกโรงเรียน เช่น การจัดทัศนศึกษา ซึ่งแต่ละกิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้และหาความรู้เพิ่มเติมในการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ การอ่าน การพูด การกล้าแสดงออก เป็นต้น และส่งเสริมให้ทุกรายวิชาเน้นให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยกำหนดให้จัดแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของวิชาจัดข้อมูลข่าวสารบอร์ดความรู้ หนังสือ วารสาร อินเทอร์เน็ต จัดมุมหนังสือ ตระกร้าความรู้เพื่อให้บริการแก่นักเรียน

4.4.5 การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน

การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการจัดทำโครงการซึ่งทุกโครงการทุกกิจกรรม ต้องมีการเขียน โครงการและต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชา และมีการกำกับติดตามประเมินผลตามงานประกันคุณภาพการศึกษา เช่น โครงการส่งเสริมการอ่านครูที่ปรึกษาทุกคนกำกับติดตามให้นักเรียนทำบันทึกการอ่าน ตรวจสอบและส่งงานห้องสมุด และให้รางวัล งานห้องสมุดส่งแบบประเมินให้นักเรียนและครูทำแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมต่อไปการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมีงานประกันคุณภาพ ทุกกิจกรรมต้องทำตามแผนและปฏิบัติ สรุปผล และประเมินตลอดจนมีการเก็บข้อมูลไว้ในการจัดกิจกรรมต่อไป

4.4.6 การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านส่งเสริมการอ่าน

วิธีการสร้างขวัญและกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านส่งเสริมการอ่าน จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า โรงเรียนมีการมอบรางวัลด้านต่างๆทั้งที่เป็นด้านการส่งเสริมการอ่านและด้านอื่นๆ เช่น มอบเกียรติบัตร และ มีการประกาศให้ผู้อื่นทราบ เช่น ประกาศหน้าเสาธง วารสาร

เว็บไซต์ ห้องประชุมซึ่ง ผู้บริหารจะกล่าวแสดงความชื่นชมและยินดีในที่ประชุมทุกครั้ง มีการสนับสนุนให้กำลังใจในการร่วมชื่อนักเรียนเพื่อไปแข่งขัน เมื่อได้รับรางวัลมาบางครั้งมีการเลี้ยงอาหารหรือเครื่องดื่มเพื่อเป็นกำลังใจเล็กๆน้อยๆ ในการฝึกซ้อมและแข่งขัน อีกทั้งมีการนำมาพิจารณาความดีความชอบ และเชิดชูเกียรติตามกำหนดภาวะ

4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน

จากการสัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด ครูหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 15 คน จากโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลทางด้าน การอ่านอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 5 โรงเรียน พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ปัญหาเวลาในการอ่านหรือเข้าใช้ห้องสมุดมีน้อย นักเรียนมีการเรียนและทำกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่าและนักเรียนไม่ค่อยสนใจอ่านจากหนังสือ แต่สนใจในสื่อและเทคโนโลยี จากอินเทอร์เน็ต จากโทรศัพท์มือถือ มากกว่า อีกทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมาบางครั้งไม่มีเวลาทุ่มเทให้การส่งเสริมการอ่านเท่าที่ควร และปัญหาอีกอย่างคือ ผู้บริหารไม่สนใจหรือเห็นความสำคัญการอ่านเท่าที่ควร จึงมีผลต่องบประมาณที่นำมาใช้ในการส่งเสริมการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ อินเทอร์เน็ต และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้พร้อมบริการเท่าที่ควร อีกอย่างคือ ครูยังไม่ให้ความสำคัญกับการอ่านและยังเห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง เป็นเพียงหน้าที่ของครูภาษาไทยและครูบรรณารักษ์เท่านั้น

และได้ให้ข้อเสนอแนะ ว่าโรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้ครู นักเรียน รวมถึงผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่านและร่วมมือช่วยกันสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยไม่ต้องใช้กฎหรือระเบียบบังคับให้อ่าน หรืออ่านเพื่อสอบเท่านั้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกครั้งควรจะให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่ใช่เฉพาะงานห้องสมุดหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และปัจจุบันโลกเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวันมากขึ้น เขาจะชนจะเข้าถึงและใช้มากควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการอ่าน ถึงแม้อ่านจากมือถือหรือเว็บไซต์ก็ตาม ก็ถือว่าอ่านและได้รับความรู้ ควรนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาทำให้นักเรียนอ่านมากขึ้น อีกทั้งผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาการอ่านของนักเรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านควรทำอย่างชัดเจน ต่อเนื่องและยั่งยืน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน และแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 งานวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลจาก รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานห้องสมุด หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูบรรณารักษ์/ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้รับผิดชอบชุมนุม/ชมรมเกี่ยวกับการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 คน วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ใช้ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านตามตัวแปรพื้นฐาน และขนาดของโรงเรียน ใช้ F - test การได้รับรางวัลด้านการอ่านและงบประมาณด้านการอ่านใช้ t-test วิเคราะห์ข้อมูลของแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน และจากแบบสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

จากผลการวิจัยสามารถนำมาสรุป อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และ โรงเรียนขนาดเล็กและ กลาง จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.18 โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็น 31.16 และโรงเรียนที่ไม่เคยได้รับรางวัลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 31 โรงเรียน คิดเป็น 68.84 โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ น้อยกว่า 1 ล้านบาท จำนวน 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.30 และ โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ มากกว่า 1 ล้านบาท จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.70

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมา คือ ด้านนโยบายและ กลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่านและด้านการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้าง ขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ยังพบว่า ทุก ด้านมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่อีกครั้งหนึ่ง ตามวิธีการของ Scheffe ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง แตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน ที่ได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านกับที่ไม่ได้รับรางวัล มีการส่งเสริมการอ่าน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ มีการส่งเสริมการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน ไม่แตกต่าง

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ด้านการส่งเสริมการอ่านน้อยกว่า 1 แสนบาท กับ มากกว่า 1 แสนบาท มีการส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5.1.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 นั้น ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลด้านปัญหาเพื่อจะให้เห็นภาพในการพัฒนา สรุปว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการอ่าน แต่่นโยบายยังไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องในการอบรมและพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการอ่าน ขาดงบประมาณในด้านการส่งเสริมการอ่าน ทั้งด้านทรัพยากรและบุคลากร ผู้บริหาร บุคลากรและนักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ และมีความสนใจในการส่งเสริมการอ่านน้อย การกำกับติดตามขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมหรือโครงการบางอย่างไม่ได้ติดตามและประเมินผลและไม่เป็นปัจจุบัน และยังขาดการนำผลไปปรับปรุงอย่างจริงจัง และการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนขาดการกำกับติดตามและประเมินผล การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านมีน้อย และการประกวดแข่งขันด้านการส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆมีน้อยทำให้บุคลากรด้านนี้ไม่ได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน การได้มาซึ่งรางวัลจริงน้อยตามไปด้วย

แนวทางการพัฒนาและข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรส่งเสริมนโยบายให้มีกลยุทธ์ลงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่าน กำหนดนโยบายด้านงบประมาณการส่งเสริมการอ่าน ให้เพียงพอ สนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมการ

อ่านให้มากขึ้น โรงเรียนและผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในการอ่านให้มากขึ้น จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอและทั่วถึงในการให้บริการ จัดแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลายภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมควรเป็นไปในรูปแบบการมีส่วนร่วมทั้งโรงเรียน หลากหลาย และมีความน่าสนใจเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจมากขึ้นอาจมีการเสริมแรงจากการให้รางวัลในกิจกรรมให้มากขึ้น และจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรมอบหมายผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่บุคลากรได้แสดงความสามารถและสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณและให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการมอบเกียรติบัตรและรางวัล กับครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

และควรนำเทคโนโลยีเข้ามาบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น และการกำหนดนโยบายทำให้ทุกฝ่ายทุกงานต้องมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ให้สอดคล้อง และเพิ่มการส่งเสริมการอ่านเข้าไปในนโยบายของโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการพัฒนาครู โรงเรียนมีการจัดอบรมพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา ทำวิจัย และมีการประกวดผลงานวิจัย สนับสนุนให้เข้าร่วมอบรมในโอกาสต่างๆ ส่งเสริมการเข้าร่วมการแข่งขันระดับต่างๆทั้งที่เป็นทักษะ และวิชาการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ ควรเพิ่มงบประมาณในการสนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้หลากหลาย และบูรณาการทุกกลุ่มสาระ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมการอ่านโรงเรียน และสุดท้ายวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านส่งเสริมการอ่าน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญให้มากขึ้น และควรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยการส่งเสริมการอ่านทุกด้าน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายดังนี้

5.2.1 ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ให้ความสำคัญในเรื่อง การกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์มากที่สุด ซึ่งการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ ถือว่ามีความสำคัญ ถ้าโรงเรียนไม่มีการกำหนดนโยบาย ไม่มีวางแผนกลยุทธ์ ไม่มีแผนการปฏิบัติงาน ไม่มีจุดมุ่งหมาย และไม่มีการศึกษาข้อมูลความจำเป็น ส่วนได้ส่วนเสีย และปัจจัยรอบด้านของโรงเรียน จะทำให้งานที่จะดำเนินการ ไม่มีกรอบและทิศทางที่จะปฏิบัติ อาจทำให้ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร แต่เมื่อโรงเรียนมีการกำหนด นโยบาย เป้าหมาย แผนกลยุทธ์ โรงเรียนก็จะมีทิศทางที่จะดำเนินไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสอาน, ทองอินทร์ วงศ์โสธร และ เกียรติกนก เอื้อวงศ์. (ม.ป.ป., น. 9) ที่กล่าวไว้ใน “แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผน” ว่า นโยบาย มีความสำคัญ เพราะเป็นกรอบในการดำเนินงานต่างๆของ หน่วยงาน ทำให้ทิศทางในการบริหารมีทิศทาง มีแนวทางที่ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลต่อหน่วยงาน ช่วยให้เกิดการรวมพลังเพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจในแนวปฏิบัติที่ตรงกัน ดังนั้นการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ถือว่ามีความสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ก็ให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ นำการส่งเสริมการอ่านเข้ามาในนโยบายและ กลยุทธ์ของโรงเรียนและนำมาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ จิราวรรณ อายัน (2556, ม. 87) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า โรงเรียนมีวิธีการดำเนินงานส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีนโยบายในการจัดกิจกรรมการอ่านที่ชัดเจน วิสัยทัศน์ส่งเสริมการอ่านถึงผู้เรียนอย่างยั่งยืน ผู้บริหารกำหนดนโยบายชัดเจน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน และด้าน การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน ทำให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญเรื่องการสร้างขวัญกำลังใจน้อยที่สุด ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ไม่อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแล้วโรงเรียนให้ความสำคัญในการมอบรางวัล ยกย่องเชิดชูเกียรติครู บุคลากร และนักเรียน ด้านการส่งเสริมการอ่าน และเผยแพร่ผลงานของบุคลากรที่ได้รับรางวัลให้แก่สาธารณะได้รับรู้ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งอาจเป็นผลพวงให้เกิดภาพ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติด้านการส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีผลงาน สร้างชื่อเสียง แล้วมีการเผยแพร่ จะทำให้บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานที่ดีให้มากขึ้น แต่เมื่อใดทำงานแล้วไม่มีใครรู้ไม่มีใครเห็น บางครั้งก็จะเป็น

ผลเสียเพราะบุคคลนั้นอาจจะไม่มีแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานที่ดี และไม่มีภาวะกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านเป็นการสร้างสภาพจิตใจของบุคลากร ให้ปฏิบัติงานให้มีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ มีความพึงพอใจ มีความสุขสนุก ได้รับการยอมรับ ให้รางวัล และยกย่องเชิดชูแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน เป็นการเสริมแรง สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนางานและร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ถ้าส่งเสริมหรือสนับสนุนเรื่องนี้น้อย การทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน หรืองานอื่นๆก็อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ เมื่อโรงเรียนให้ความสำคัญและ สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร ก็จะทำให้บุคลากรเหล่านั้นมีกำลัง แรงใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สมจิตร์ ไข่มุก (2554, ม. 91) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี พบว่า ครูมีความคิดเห็นด้านจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน ยินดีรับราชการในอาชีพจนกว่าจะเกษียณ มีความสุขในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย งานที่ได้รับผิดชอบ ทำทนายก่อให้เกิดแรงบันดาลใจให้อยากทำงานมากขึ้น ได้รับขวัญและกำลังใจในการทำงาน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุข สภาพสังคมในที่ทำงานดี และ ก็สอดคล้องกับ กานดา จันทรไย้ม (2556, ม. 94) ที่ได้กล่าวว่า การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นการสร้าง สภาพจิตใจของบุคคลองค์กรที่ก่อให้เกิดกำลังใจ ทศนคติและความพึงพอใจในงาน ซึ่งจะส่งผลให้มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรที่วางไว้

นอกจากนี้ ยังพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดรองลงมา เหตุที่ทำให้โรงเรียนให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านน้อยอาจมองได้ สองประเด็น คือ โรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านน้อยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านนี้ หรืออีกในแง่มุมหนึ่ง บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการส่งเสริมการอ่านแล้ว การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน เป็นการสร้างกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ สมรรถนะ ของครูและบุคลากรในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ให้เป็นไปทางที่ดีขึ้น เพื่อให้ ครูและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการอ่าน ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ดังนั้น บุคลากรในหน่วยงานที่ไม่ได้รับการพัฒนา จะทำให้ความรู้ความสามารถของบุคลากรนั้นอยู่ในระดับเดิม หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีทศนคติที่ไม่

หลากหลาย ทักษะไม่เพิ่มพูน ผลของการปฏิบัติงานจะอยู่ในระดับความสามารถเดิม บางครั้งอาจจะลดลงด้วย และเมื่อบุคลากรมีการพัฒนาตนเอง ผลงานก็จะพัฒนา และดีขึ้นตามไปด้วย การส่งเสริมการอ่านก็เช่นกัน ถ้าบุคลากรมีการพัฒนาและมีประสบการณ์ มีทักษะ มีความรู้ การจะส่งเสริมการอ่านก็จะดีขึ้น และเมื่อโรงเรียนส่งเสริมการอ่านคือนักเรียนก็รักการอ่านมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับ สมิง ไสยันต์ (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนบ้านนาข่าง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย สรุปไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการจัดการความรู้ ทำให้ครู มีความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และรักการอ่านมากขึ้น และเกิดเจตคติที่ดี ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน จึงควรสนับสนุนให้พัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอื่นๆต่อไป

จากการศึกษายังพบว่า การจัดศึกษาคุณงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์แก่ครู และบุคลากรด้านการอ่านนั้นก็อยู่ในระดับสุดท้าย ทำให้เห็นว่าโรงเรียนอาจจะไม่ได้ส่งเสริมด้านนี้ หรือ แหล่งที่ศึกษาคุณงานนั้นมีจำนวนจำกัดทำให้โรงเรียนไม่ได้จัดศึกษาคุณงาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งสองประเด็น แต่ถ้าเป็นประเด็นแรกคือ โรงเรียนไม่ส่งเสริมในเรื่องการศึกษาคุณงานด้านการส่งเสริมการอ่าน อาจทำให้ บุคลากรมีประสบการณ์และเรียนรู้แลกเปลี่ยนน้อย ไม่มีแนวคิดใหม่ๆ ในการทำงาน และผลงานไม่เกิดผลสำเร็จ และถ้าแหล่งศึกษาคุณงานด้านการส่งเสริมการอ่านนั้นมีจำนวนจำกัด ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจะสนับสนุน หรือหาทางให้มีต้นแบบโรงเรียนด้านการส่งเสริมการอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ ทาคำ (ม.ป.ป., ม. 97-98) กล่าวไว้ว่า การศึกษาคุณงานนั้นมีประโยชน์มาก ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วม รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นต่างๆ ร่วมกันบนสถานการณ์เดียวกัน ทำให้เห็นเทคนิควิธีการในการนำมาปรับใช้หรือแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการช่วยปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการทำงานได้ และประเด็นต่ำสุดรองลงมา ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน คือ โรงเรียนสนับสนุนการนำเทคโนโลยี เทคนิค วิทยาการสมัยใหม่ เพื่อให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากร นั้นมีความสำคัญ เพราะสังคมปัจจุบันนั้น เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวันมากขึ้น และยังอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคล สังคม หน่วยงาน และประเทศชาติอีกด้วย โรงเรียนก็เช่นกัน การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา พัฒนาความรู้ ความสามารถของครูและบุคลากร และนักเรียนมีความจำเป็นมาก เทคโนโลยีทางการศึกษามีประโยชน์ ซึ่งโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้ แหล่งวิทยาการสมัยใหม่ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย

มีความสะดวกสบาย ไม่ใช่โรงเรียนห่างไกล หรือโรงเรียนทุรกันดาร การนำเทคโนโลยี และ วิทยาการต่างๆ มาใช้น่าจะดีกว่าโรงเรียนต่างจังหวัด แต่ก็อีกในหนึ่งโรงเรียนใน เขต 2 มีโรงเรียน ขนาดเล็ก และกลางจำนวนหนึ่ง ในการนำเทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ อาจขัดสนเรื่อง งบประมาณ และโรงเรียนที่มีงบประมาณไม่เพียงพอ ที่จะนำวิทยาการและเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ ในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านให้มีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น

5.2.2 การเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และ งบประมาณที่จัดสรรเพื่อการส่งเสริมการอ่าน

จากการศึกษาผลการศึกษาคำเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มี ขนาดต่างกัน มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกัน ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาดูขนาดของโรงเรียนที่มี ขนาดเล็กและกลาง ต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมาก ความน่าจะเป็นของโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางน่าจะมีการปฏิบัติงานที่ง่ายและมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ แต่ เป็นไปได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กและกลางมีศักยภาพในการดำเนินงานน้อยกว่า เพราะต้นทุนใน การจัดการดำเนินงานต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และได้รับงบประมาณน้อยกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ และเทคโนโลยี และอาจขาด แคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขาต่างๆ ทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินการในด้าน ต่างๆ ลดลง ในทางกลับกัน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษน่าจะมีการปฏิบัติงานที่ยากกว่า เพราะมี จำนวนทั้งนักเรียนและครู บุคลากรที่มากกว่า แต่การปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงาน มีประสิทธิภาพ มากกว่า ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอาจจะ มีทั้งอุปกรณ์และทรัพยากรที่หลากหลาย มีบุคลากรที่ พร้อม งบประมาณที่เพียงพอ ศักยภาพของครูและนักเรียนสูง ทำให้ระดับปฏิบัติงานด้านต่างๆ มี ประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก การดำเนินงานอาจจะมีผลกระทบมาจากจำนวนนักเรียน งบประมาณที่ได้รับ บุคลากร และคุณภาพของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะนิยมให้ลูกเข้า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ หรือแม้แต่ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาก็ตาม ยังมีความ ต้องการที่เข้าทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ หรือใหญ่พิเศษ และโรงเรียนที่มีชื่อเสียง แสดงถึง มาตรฐานด้านการส่งเสริมการอ่าน และมาตรฐานศึกษาของโรงเรียนที่แตกต่างกันอีกด้วย ทำให้ มองเห็นถึงความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนดังกล่าว ทำให้ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการส่งเสริมการอ่านที่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จิรวรรณ อายัน (2556, ม. 82-83) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการ

อ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานี การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ในเขตจังหวัดปทุมธานี ตามขนาดสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาที่ต่างกัน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกัน

จำแนกตามการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านกับที่ไม่ได้รับรางวัล มีการส่งเสริมการอ่าน ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางระดับ .01 และเมื่อพิจารณา ทั้ง 3 ด้าน โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัล มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่เคยได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และมีจำนวนที่น้อยกว่า ทำให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่านมีผลต่อการปฏิบัติงาน หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เมื่อมีการพัฒนาด้านการส่งเสริมการอ่าน บุคลากรก็นำมาปฏิบัติการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทำให้ได้รางวัล เมื่อได้รางวัลมาก็ได้รับความชื่นชมยินดีและได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ซึ่งอาจทำให้ค่าเฉลี่ยของโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัล แตกต่าง และสูงกว่า โรงเรียนที่ไม่เคยได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน

จำแนกตามงบประมาณที่จัดสรรเพื่อการส่งเสริมการอ่าน พบว่า โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ด้านการส่งเสริมการอ่านน้อยกว่า 1 แสนบาท กับ มากกว่า 1 แสนบาท มีการส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยยังพบว่า โรงเรียนที่จัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านมากกว่า 1 แสนบาทมีค่าเฉลี่ย สูงกว่า โรงเรียนที่จัดสรรงบประมาณน้อยกว่า 1 แสน แสดงว่า งบประมาณมีส่วนเป็นอย่างมากในการส่งเสริมการอ่าน และเมื่อย้อนไปดูผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านจำแนกตามขนาด และการได้รับรางวัล ก็แตกต่างกัน ซึ่งขนาดของโรงเรียนก็จะเป็นตัวกำหนดงบประมาณ เพราะถ้าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ย่อมมีงบประมาณมากไปด้วย ส่งผลให้การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านนั้นมีประสิทธิภาพและระดับปฏิบัติที่ดีกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและกลาง อีกทั้ง ด้านการได้รับรางวัลก็พบว่า ไม่มีโรงเรียนขนาดเล็กได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านเลย ดังนั้น ขนาดของโรงเรียนมีผลต่อ งบประมาณ และส่งผลถึงการปฏิบัติงาน สามารถนำผลงานไปแข่งขันจนได้รับรางวัล งบประมาณ มีส่วนสำคัญช่วยในการดำเนินงานทุกโครงการทุกกิจกรรม เช่นเดียวกับ การส่งเสริมการอ่าน ถ้าขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ก็จะมีประสิทธิภาพลดลง สอดคล้องกับ สมนึก ก้อนกลีบ (2550, ม. 42) ที่ศึกษา การบริหารงานห้องสมุดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า ด้าน

การเงินและงบประมาณ ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม ไม่มีงบประมาณซ่อมแซมหนังสือ หรือวัสดุอุปกรณ์ มีแต่งบประมาณซื้อหนังสือเท่านั้น ส่วนปัญหาอื่นๆ คือ ขาดงบประมาณในการพัฒนาด้าน IT

การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 สรุปโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยของการส่งเสริมการอ่านนั้นต่างกันมาก ซึ่งในหลักความเป็นจริงการทำงานของหน่วยงานที่มีขนาดเล็ก การบริหารจัดการน่าจะมีการดำเนินงานที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากกว่าหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่ ทำให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการบริหารจัดการ รวมถึงความพร้อมด้านต่างๆ และเมื่อพิจารณาด้านงบประมาณต่อ ก็พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ แต่โรงเรียนขนาดเล็กและกลางมีงบประมาณในจำนวนที่น้อยกว่ามาก และโรงเรียนที่ได้รางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านก็ไม่พบว่ามีโรงเรียนขนาดเล็กและกลางได้รับรางวัล สะท้อนให้เห็นระดับคุณภาพของโรงเรียนที่ต่างกัน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรหันมาสนใจและดูแลสนับสนุนโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและกลางอย่างจริงจัง เพราะโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ถือว่าอยู่ในเขตพื้นที่ที่พัฒนาแล้ว โรงเรียนยังมีความแตกต่างกัน แล้วโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลความเจริญคุณภาพของการบริหารจัดการและคุณภาพการศึกษาจะเป็นอย่างไร ดังนั้นกระทรวงศึกษาควรดูแลและสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กและกลางให้มีคุณภาพด้านการบริหารจัดการและด้านคุณภาพการศึกษาด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการอ่าน ด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร ให้เป็นแนวทางในการดำเนินการให้เหมือนกันทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะ เป็นบุคลากรด้านใดก็ตาม

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียนควรให้ความสำคัญ การสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร จะทำให้บุคลากรเหล่านั้นมีกำลังใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลให้มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรที่วางไว้ โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการอ่านที่มีน้อย เพราะการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นการสร้างสภาพจิตใจของบุคลากร ให้ปฏิบัติงานให้มีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ มีความพึงพอใจ มีความสุขสนุก ได้รับการยอมรับ ให้รางวัล และยกย่องเชิดชูแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน เป็นการเสริมแรง สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนางานและร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ถ้าส่งเสริมหรือสนับสนุนเรื่องนี้น้อย การทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน หรืองานอื่นๆก็อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ

3. การศึกษาการเปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกัน ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและกลาง ต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมาก ซึ่งข้อนี้ชัดเจนมากในเรื่องความแตกต่างของขนาดโรงเรียน โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษมีความได้เปรียบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น นักเรียนมีจำนวนมาก เกิดจากการต้องการเข้ามาศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองต้องการโรงเรียนที่มีคุณภาพ ที่มีชื่อเสียง หรือแม้แต่บุคลากรด้านทางการศึกษาเองก็ยังคงต้องการเข้ามาทำงาน ใน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการดำเนินการเรื่องคุณภาพของโรงเรียนต่างๆ ให้เท่าเทียมกัน ควรมีการกำหนดนโยบายที่จะพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดกลางให้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ให้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แต่ถ้าเป็นไปได้ควรทำอย่างไรให้ทุกโรงเรียนมีนักเรียน ครู และคุณภาพการศึกษาเท่าเทียมกัน ซึ่งมันอาจจะเป็นเรื่องยากที่ทุกโรงเรียนจะเท่ากัน ด้วยปัจจัยหลายอย่าง แต่ที่จะทำได้คือ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ทุกโรงเรียนเท่าเทียมกัน เพื่อลดปัญหาการเหลื่อมล้ำของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ผู้ปกครองและนักเรียนหันมาสนใจโรงเรียนใกล้บ้านหรือโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ไม่พากันแห่เข้าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้จะช่วยลดปัญหาการฝาก การบริจาคเพื่อแลกให้ลูกหลานได้เข้าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษอีกด้วย

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุน และวางแผนพัฒนาโรงเรียนที่มีขนาดเล็กให้มีคุณภาพให้ทัดเทียมกับ โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือใหญ่พิเศษ สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กได้พัฒนาด้านต่างๆ เช่น ส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเป็นต้นแบบในการพัฒนาทำสัญญาโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและเล็กให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้

บุคลากร ตลอดจนวิทยากรต่างๆที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีแก่โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นต้น ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กเอง ก็ต้องมีการวางแผนที่จะพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมกัน โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนบุคลากร ถ้ามีการพัฒนาที่ดี ผู้ปกครองและนักเรียนก็จะหันมาสนใจและเข้ามาศึกษาในโรงเรียน

5. จากการจัดสรรงบประมาณ จำนวนงบประมาณนั้น ได้มาจากจำนวนนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ควรวางแผนเรื่องงบประมาณที่เป็นธรรม ซึ่งการที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนจำนวนมาก ส่งผลให้มีงบประมาณมากตามจำนวนนักเรียน มีความได้เปรียบกว่าโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างมาก และควรลงมาสนับสนุนโรงเรียนที่ด้อยกว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษสามารถดูแลตนเองได้ เพราะมีขีดความสามารถในการพัฒนาด้านต่างๆมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเข้ามามีบทบาทในเรื่องการส่งเสริมการอ่านให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก และให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดเล็กก่อน แต่โรงเรียนขนาดเล็กและกลางเองก็ต้องพึ่งตนเองก่อน คือ เมื่อไม่ได้งบประมาณที่เพียงพอมาจัดโครงการหรือกิจกรรม ตลอดจนจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ก็ต้องบูรณาการสิ่งที่ตนมี และเอาสิ่งด้อยของตนมาเป็นจุดเปลี่ยนการที่มีคนจำนวนน้อย การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต้องทั่วถึงมากกว่าโรงเรียนใหญ่ที่บางครั้งนักเรียนทุกคนไม่ได้ร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น โรงเรียนขนาดกลางและเล็กจะต้องวางแผนในการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านที่ไม่เน้นเรื่องงบประมาณ ควรคิดกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมการอ่านที่ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณมาก บูรณาการสิ่งที่โรงเรียนมีอยู่ใช้ให้เกิดประโยชน์ จำนวนนักเรียนน้อยกว่า การทำกิจกรรมต้องทั่วถึงหรือให้นักเรียนทุกคนได้ร่วมกิจกรรมเพราะมีจำนวนนักเรียนน้อย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนนักเรียนต้องร่วมมือในการส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจัง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับ การสร้างขวัญและกำลังใจยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน เพราะการสร้างขวัญกำลังใจถือเป็นการเสริมแรงให้บุคลากรพัฒนาตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ก็จะส่งผลต่องานที่จะประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

2. โรงเรียนที่มีขนาดเล็กหรือขนาดกลางที่ไม่มียกงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน ควรวางแผนนโยบายที่เน้นการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณมาก หรือ บูรณาการสิ่งที่มียกใช้ในการดำเนินงาน อีกทั้งควรรหาแนวทางในการได้มาซึ่งเงินสนับสนุน

ที่จะนำมาช่วยในการดำเนินงานต่างๆภายในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการส่งเสริมการอ่านหรือด้านอื่นๆก็ตาม

3. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทุกคนตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่าน อีกทั้งต้องเป็นต้นแบบของการอ่านให้นักเรียนได้ศึกษา บูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่ควรให้กลุ่มสาระภาษาไทย หรือห้องสมุดดำเนินการเพียงอย่างเดียว ควรมีนโยบายส่งเสริมการอ่านทั้งโรงเรียน

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ได้รับรางวัลด้านการอ่าน เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

2. ควรศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในเขตพื้นที่ชนบทและในเมือง เปรียบเทียบการดำเนินการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน

3. ควรศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา เพื่อนำผลพัฒนาการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนทุกระดับ

4. ควรศึกษาการส่งเสริมการอ่านที่ไม่ใช้งบประมาณ หรือการส่งเสริมการอ่านที่ใช้งบประมาณน้อย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาแนวทาง วิธีการดำเนินงาน ในกรณีที่ขาดงบประมาณเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิจัยด้านการส่งเสริมการอ่านต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2544). *การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2544). *รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ลาดพร้าว.*
- กระทรวงศึกษาธิการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). *ผลการประเมิน PISA 2012 คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร : สสวท.
- กระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการดำเนินงานแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด พ.ศ. 2557 – 2561*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2556*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559)*. กรุงเทพมหานคร : สกศ.
- กัญญา โคนรวงศ์. (2557). *สภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสตึกและพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กานดา จันทร์แย้ม. (2546). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- กานดา จันทร์แย้ม. (2556). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ*. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- กานต์มณี ศักดิ์เจริญ. (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์ลาดพร้าว.

- การณันท์ รัตนแสงวงษ์. (2556). *การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์.
- กฤษณ ชนาพงศธร. (2440). *การพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพมหานคร : วิเคเตอร์พาเวอร์พอยซ์.
- กุหลาบ ปิ่นลาชนาค. (ม.ป.ป.). *การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- เกรียงไกร เจียมบุญศรี และจักร อินทจักร. (2544). *คู่มือการบริหารทรัพยากรบุคคล*.
กรุงเทพมหานคร : บัญชีคแบงก์.
- เกศกานดา ขำชัยภูมิ. (2555). *การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียน
เทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาการ” สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์จังหวัด
บุรีรัมย์*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดทำ
นโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับห้องสมุด-สถาบันอุดมศึกษา*.
กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.
- จิราวรรณ อารยัน. (2556). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
ในเขตจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร :
ศิลปาบรรณาคาร.
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2544). *มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำ
งบประมาณระบบใหม่*. กรุงเทพมหานคร : ชีระการพิมพ์และไซเท็ก.
- ณรงค์ ป้อมนุปลา. (2553). *การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
เนติกุลการพิมพ์.
- ชญชิตา รัตยาธรรม. (2548). *การส่งเสริมกิจกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่นของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น เขต
การศึกษา 8*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). *การใช้ห้องสมุดยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประทุม รอดประเสริฐ. (2539). *นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี*. กรุงเทพมหานคร : เนติกุลการพิมพ์.
- ประยงค์ ศรีพัฒนกิจจำรูญ. (2552). *กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 7, หน่วยที่ 4). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปริญญา คงด้วง. (2556). *แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปลื้อง ฉณคร. (2542). *ศิลปะการอ่าน หลักวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. (ป.ป.ป.). *แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พันธุ์ทิพย์ ธรรมสโรช. (ม.ป.ป.). *การควบคุมกำกับและประเมินผลเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มิ่งขวัญธรรม นำชื่นเมือง (บ.ก.) (2555). *ฉลาดอ่าน*. กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย.
- แม่นมาศ ชวลิต. (2543). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- แม่นมาศ ชวลิต. (2544). *แนวทางการส่งเสริมการอ่าน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- รัญจวน อินทรกำแหง. (2545). *การอ่านและการพิจารณาหนังสือ*. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- รัตนา ดวงแก้ว. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัฒนาวงศ์ เกียรติรัตน์. (2551). *แผนกลยุทธ์และประเมินความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

- วิจิตร ศรีสอ้าน,ทองอินทร์ วงศ์โสธร และ เกื้อกนก เอื้อวงศ์. (ม.ป.ป.) .*แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผน*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย แหวนเพชร. (2543). *มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกมล.
- ศราวุธ ทาคำ. (ม.ป.ป.). *การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาองค์กรแห่งความสุข*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. (2545). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). *องค์การและการจัดการ*(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : เทคนิคการพิมพ์.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2541). *การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย*. กรุงเทพมหานคร : จุดทอง.
- สมจิตร ไข่มุก. (2554). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. อัญญา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมนึก ก้อนกลีบ. (2551). *การบริหารงานห้องสมุดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2540). *การบริหาร*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมิง ไสยันต์. (2553). *การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนบ้านนาบางอำเภออุยกระดิ่งจังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สังวาล เขียว. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษานานาชาติในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). *ปฏิรูปการศึกษาในมุมมองของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (2540). *เอกสารประกอบการอบรมเพื่อพัฒนาคณะกรรมการโรงเรียนโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.

- สำนักงานมหาวิทยาลัยฝ่ายแผนงาน. (2544). *คู่มือการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี*. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้น 23 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). *การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2556*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2544). *นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศไทย ภาพรวม ปัญหา และแนวทางการพัฒนา.เอกสารประกอบ การประชุมวิชาการประจำปี 2554 (Thailand Conference on Reading 2011)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2558). *แนวคิดในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*. สืบค้น 24 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.spu.ac.th/library/>
- ลีปาน ทรัพย์ทอง. (2552). *ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพรรณณี วราทร. (2545). *การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุลีพร บรรลือเขตร์. (2554). *การพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน.วารสารวิชาการ, 13 (2), 1-3.*
- หนึ่งนรามิษ วรณรมย์. (2548). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ห้องสมุดสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (ม.ป.ป.). *เทคนิคการอ่าน*. สืบค้น 24 ธันวาคม 2559, จาก <http://210.1.20.27/portal/node/22/>

อำภา วังกาฮาด. (2556). *ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาษาต่างประเทศ

Bamkin, Marianne R.(2012). *The promotion of reading on children's mobile libraries in the United Kingdom*. London: Loughborough University.

Bartle, Phil. (2008). *The Nature of Monitoring and Evaluation : Definition and Purpose*. Retrieved July 13, 2008, from <http://www.scn.org/cmp/modules/mon-wht.htm>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองएम
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
                       วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรังศรี
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา
                       วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินทรวา คามดิษฐ์
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษาคณะ
                       วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก PhD in Library and Information Science Indiana University,
                       USA
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้และหอสมุด
                       มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์กลิ่น กุหลาบ
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ตำแหน่ง   อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามค่า IOC

แบบตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดมัธยมศึกษาเขต 2

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัด มัธยมศึกษาเขต 2” เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรงในตอนี่ 2 โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

- +1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม
 0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่
 -1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความมีความสอดคล้อง หรือ ถูกต้องเพียงใด

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		(+1)	(0)	(-1)	
นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน					
1.	โรงเรียนกำหนดแนวทาง กรอบ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน				
2.	โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน				
3.	โรงเรียนกำหนดพันธกิจของนโยบาย เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน				
4.	โรงเรียนการกำหนดควิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน				
การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน					
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือฝึกอบรมครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน				
6.	โรงเรียนจัดประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน				

ข้อ	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		(+1)	(0)	(-1)	
การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน					
7.	โรงเรียนจัดศึกษาครูงานเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน				
8.	โรงเรียนสนับสนุนการนำเทคโนโลยี/เทคนิค/วิทยาการสมัยใหม่ เพื่อให้ความรู้ แก่ครูและบุคลากร				
9.	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน				
10.	โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน				
11.	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้				
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน					
12.	โรงเรียนปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่าน				
13.	โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน				
14.	โรงเรียนจัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและ เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน				
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน					
15.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน ครู และบุคลากร				
16.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางอย่างสม่ำเสมอ เช่น การได้วาที การเล่าเรื่องจากภาพ การเล่านิทาน การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น				
17.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้สายตา ดูเรื่องราวหรือการแสดงต่างๆ เช่น การจัดแสดงและประกวดวาดภาพ ภาพถ่าย นิทรรศการต่างๆ				

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		(+1)	(0)	(-1)	
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน					
18.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้ทักษะการอ่าน เช่น กิจกรรมการแข่งขันสารานุกรม การแข่งขันเปิดพจนานุกรม กิจกรรมตอบปัญหา เป็นต้น				
19.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดและวิเคราะห์ เช่น การประกวดโครงการ				
20.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ เช่น กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ เป็นต้น				
21.	โรงเรียนบูรณาการการจัดกิจกรรมรักการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้				
22.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา				
23.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อชุมชน เช่น กิจกรรมอ่านหนังสือเพื่อคนตาบอด กิจกรรมหนังสือนี้เพื่อพี่วิน กิจกรรมที่อ่านน้องฟัง เป็นต้น				
24.	โรงเรียนสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านให้มีความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน				
25.	โรงเรียนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน				
การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน					
26.	โรงเรียนควบคุม ดูแล การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน				
27.	โรงเรียนตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งก่อน ระหว่างดำเนินงาน และหลังการเสร็จสิ้นการดำเนินงาน				
28.	โรงเรียนประเมินผลกิจกรรมทุกกิจกรรม โดยมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง				

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		(+1)	(0)	(-1)	
การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน					
29.	โรงเรียนเสริมสร้างสภาวะจิตใจให้ครูและบุคลากรทุกคนมีความพร้อม กระตือรือร้น มีความตั้งใจ ที่จะปฏิบัติงาน ด้วยวิธีที่หลากหลาย				
30.	โรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานให้ทุกคนมีความสุขและสนุกในการทำงาน				
31.	โรงเรียนเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน				
32.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และแสดงความสามารถด้านการอ่าน				
33.	โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการทำงาน				
34.	โรงเรียนมอบรางวัล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร และนักเรียน ที่สร้างผลงานด้านการส่งเสริมการอ่าน				
35.	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียนได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆ				
36.	โรงเรียนเผยแพร่ผลงานรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณะ				

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องวัตถุประสงค์ของการวิจัย
เรื่อง การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดมัธยมศึกษาเขต 2

ข้อ	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน									
1.	โรงเรียนกำหนด แนวทาง กรอบ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	โรงเรียนกำหนดพันธกิจของนโยบาย เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	โรงเรียนการกำหนดควิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
การพัฒนามุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน									
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือฝึกอบรมครูและบุคลากร เพื่อพัฒนา การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
6.	โรงเรียนจัดประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	โรงเรียนจัดศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.	โรงเรียนสนับสนุนการนำเทคโนโลยี/เทคนิค/วิทยาการสมัยใหม่เพื่อให้ความรู้ แก่ครูและบุคลากร	1	1	0	0	1	3	0.6	ใช้ได้
9.	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน									
10.	โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12.	โรงเรียนปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13.	โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14.	โรงเรียนจัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน									
15.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน ครู และบุคลากร	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางอย่างสม่ำเสมอ เช่น การได้วาที การเล่าเรื่องจากภาพ การเล่านิทาน การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้สายตา ดูเรื่องราวหรือการแสดงต่างๆ เช่น การจัดแสดงและประกวดวาดภาพ ภาพถ่าย นิทรรศการต่างๆ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้ทักษะการอ่าน เช่น กิจกรรมการแข่งขันสารานุกรม การแข่งขันเปิดพจนานุกรมกิจกรรมตอบปัญหา เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดและวิเคราะห์ เช่น การประกวดโครงงาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ เช่น กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
21.	โรงเรียนบูรณาการการจัดกิจกรรมรักการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
22.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อชุมชน เช่น กิจกรรมอ่านหนังสือเพื่อคนตาบอด กิจกรรมหนังสือนี้เพื่อพี่วิน กิจกรรมที่อ่านน้องฟัง เป็นต้น	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน									
24.	โรงเรียนสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านให้มีความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
25.	โรงเรียนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไข ปัญหา ในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26.	โรงเรียนควบคุม ดูแล การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27.	โรงเรียนตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งก่อน ระหว่างดำเนินงาน และหลังการเสร็จสิ้นการดำเนินงาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28.	โรงเรียนประเมินผลกิจกรรมทุกกิจกรรม โดยมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน									
29.	โรงเรียนเสริมสร้างสภาวะจิตใจให้ครูและบุคลากรทุกคนมีความพร้อม กระตือรือร้น มีความตั้งใจ ที่จะปฏิบัติงาน ด้วยวิธีที่หลากหลาย	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
30.	โรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานให้ทุกคนมีความสุข และสนุกในการทำงาน	1	1	0	0	1	3	0.6	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
31.	โรงเรียนเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และแสดงความสามารถด้านการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33.	โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการทำงาน	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
34.	โรงเรียนมอบรางวัล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร และนักเรียนที่สร้างผลงานด้านการส่งเสริมการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35.	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียนได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36.	โรงเรียนเผยแพร่ผลงานรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณะ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน จำนวน 28 ชุด)

Case Processing Summary

		N	%
	Valid	28	100.0
Cases	Excluded ^a	0	.0
	Total	28	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.932	36

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2”

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลือ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงาน และปรับปรุงการส่งเสริมการอ่าน และเป็นพื้นฐานในการแสวงหาแนวทางในการศึกษาในเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 2 การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ จะนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงาน และปรับปรุงการส่งเสริมการอ่าน และเป็นพื้นฐานในการแสวงหาแนวทางในการศึกษาในเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3. แบบสอบถามนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลเป็นภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลจึงมีอิสระในการให้ข้อมูล ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบตามความเป็นจริง ให้ครบทุกตอนและทุกข้อ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

.....
(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพจริง

1. ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน

- รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
- หัวหน้างานห้องสมุด
- หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย
- ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด/ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์
- ครูในกลุ่มสาระภาษาไทย
- หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ครูผู้รับผิดชอบชุมนุม/ชมรมเกี่ยวกับการอ่าน

2. ขนาดโรงเรียนของท่าน

- โรงเรียนขนาดเล็กและ ขนาดกลาง (501- 1,500 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่(1,501 - 2,500 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ(2,501 คนขึ้นไป)

3. การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน

- โรงเรียนเคยได้รับรางวัลด้านการอ่าน ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา
ระบุชื่อรางวัล
- .....
- .....

- ไม่เคยได้รับรางวัลด้านการอ่าน ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

4. งบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน

- โรงเรียนจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านปีละ น้อยกว่า 1 แสนบาท
- โรงเรียนจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านปีละ ระหว่าง 1 - 2 แสนบาท

ตอนที่ 2 การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับการ

ส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนของท่าน โดยค่าตัวเลขระดับปฏิบัติดังนี้

- 5 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	ระดับปฏิบัติ					สำหรับ นักวิจัย
		5	4	3	2	1	
นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน							
1.	โรงเรียนกำหนด แนวทาง กรอบ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการอ่าน						
2.	โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายในการส่งเสริมการอ่าน						
3.	โรงเรียนกำหนดพันธกิจของนโยบาย เพื่อแสดงถึงภาระหน้าที่ที่จะส่งเสริมการอ่าน						
4.	โรงเรียนกำหนดควิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการส่งเสริมการอ่าน						
การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน							
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกอบรม สัมมนาครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล						
6.	โรงเรียนจัดประชุม ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล						
7.	โรงเรียนจัดศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์แก่ครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการส่งเสริมการอ่าน						
8.	โรงเรียนสนับสนุนการนำเทคโนโลยี/เทคนิค/วิทยาการสมัยใหม่เพื่อให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน						
9.	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งเสริมการอ่าน						

ข้อ	การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดมัธยมศึกษาเขต 2	ระดับปฏิบัติ					สำหรับ นักวิจัย
		5	4	3	2	1	
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน							
10.	โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการอ่าน						
11.	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้						
12.	โรงเรียนปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่าน						
13.	โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่าน						
14.	โรงเรียนจัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึง และ เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน						
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน							
15.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน ครู และบุคลากร						
16.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางอย่างสม่ำเสมอ (เช่น การได้วาที การเล่าเรื่องจากภาพ การเล่านิทาน การร้องเพลง การแสดง บทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น)						
17.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้สายตา ดูเรื่องราวหรือการแสดงต่างๆ(เช่น การจัดแสดงและประกวดวาดภาพ ภาพถ่าย นิทรรศการต่างๆ)						
18.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้นักเรียนใช้ทักษะการอ่าน (เช่น กิจกรรมการแข่งขันสารานุกรม การแข่งขันเปิดพจนานุกรมกิจกรรมตอบปัญหา เป็นต้น)						
19.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดและวิเคราะห์ (เช่น การประกวดโครงงาน)						
20.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามวันสำคัญ (เช่น กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ เป็นต้น)						
21.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน (เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา)						
22.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อชุมชน (เช่น กิจกรรมอ่านหนังสือเพื่อคนตาบอด กิจกรรมหนังสือนี้เพื่อพื้น กิจกรรมที่อ่านน้องฟัง เป็นต้น)						
23.	โรงเรียนบูรณาการการจัดกิจกรรมรักการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มฯ						

ข้อ	การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดมัธยมศึกษาเขต 2	ระดับปฏิบัติ					สำหรับ นักวิจัย
		5	4	3	2	1	
การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน							
24.	โรงเรียนสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านให้มีความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน						
25.	โรงเรียนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน						
26.	โรงเรียนควบคุม ดูแล การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน						
27.	โรงเรียนตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งก่อน ระหว่างดำเนินงาน และหลังการเสร็จสิ้นการดำเนินงาน						
28.	โรงเรียนมีการประเมินผลกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านทุกกิจกรรม						
29.	โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน						
การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน							
30.	โรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานให้ทุกคนมีความสุขและสนุกในการทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน						
31.	โรงเรียนเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน						
32.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนได้แสดงความสามารถด้านการอ่าน						
33.	โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานด้านการส่งเสริมการอ่าน						
34.	โรงเรียนมอบรางวัล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร และนักเรียนที่สร้างผลงานด้านการส่งเสริมการอ่าน						
35.	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียนได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับต่างๆ						
36.	โรงเรียนเผยแพร่ผลงานรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านแก่สาธารณะ						

ตอนที่ 3 แนวทางในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 2

คำชี้แจง โปรดระบุปัญหาและแนวทางและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนของ
ท่าน

ข้อ	ประเด็น	ปัญหา	แนวทางพัฒนา/ข้อเสนอแนะ
1.	นโยบายและกลยุทธ์ การส่งเสริมการอ่าน		
2.	การพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการอ่าน		
3.	การพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศเพื่อ ส่งเสริมการอ่าน		
4.	การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน		
5.	การกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการ ส่งเสริมการอ่าน		
6.	การสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชู เกียรติบุคลากรด้าน ส่งเสริมการอ่าน		

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลวย ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงาน และปรับปรุงการส่งเสริมการอ่าน และเป็นพื้นฐานในการแสวงหาแนวทางในการศึกษาในเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้การสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนา ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

.....
(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลวย

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2”

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้การสัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์.....
2. ชื่อโรงเรียน .....
3. ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ
 หัวหน้างานห้องสมุด
 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย
4. รางวัลที่โรงเรียนได้รับด้านการส่งเสริมการอ่านในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา
 ระบุรางวัล.....
 .....
 .....
 .....
 .....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

1. ท่านมีแนวคิด/หลักการอย่างไรในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

2. ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

2.1 โรงเรียนของท่านมีการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ เป้าประสงค์ พันธกิจ และวิสัยทัศน์ ที่นำไปสู่การส่งเสริมการอ่านอย่างไร การส่งเสริมการอ่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน

3.1 โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน

4.1 โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการอ่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

5.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านอย่างไรที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

6. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน

6.1 โรงเรียนของท่านมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมการอ่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

7. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านส่งเสริมการอ่าน

7.1 โรงเรียนของท่านมีวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านส่งเสริมการอ่าน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนา ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ภาคผนวก ฉ
ค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.970	36

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	134.62	401.184	.683	.969
A2	134.68	401.295	.649	.969
A3	134.75	400.574	.700	.969
A4	134.79	399.581	.709	.969
A5	134.84	399.108	.665	.969
A6	134.93	398.988	.673	.969
A7	135.09	399.064	.635	.969
A8	134.97	400.626	.617	.969
A9	134.86	398.108	.712	.969
A10	134.79	400.437	.625	.969
A11	134.54	405.327	.603	.969
A12	134.80	402.831	.620	.969
A13	134.86	403.210	.588	.969
A14	134.85	403.143	.565	.970
A15	134.75	404.208	.638	.969
A16	134.88	402.346	.641	.969
A17	134.92	402.633	.613	.969
A18	134.71	403.663	.581	.969

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A19	134.75	405.999	.516	.970
A20	134.31	409.194	.480	.970
A21	134.70	405.608	.459	.970
A22	135.34	396.788	.594	.970
A23	134.73	399.930	.705	.969
A24	134.89	392.127	.818	.968
A25	134.97	393.702	.837	.968
A26	134.82	394.585	.792	.968
A27	134.85	397.200	.780	.969
A28	134.87	396.931	.792	.968
A29	134.84	394.975	.804	.968
A30	134.93	397.380	.759	.969
A31	134.96	395.358	.813	.968
A32	134.91	397.488	.788	.968
A32	134.92	399.572	.769	.969
A34	135.00	396.467	.713	.969
A35	134.95	400.357	.688	.969
A36	135.38	391.210	.778	.968

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ มธป ๐๔๑๔(๑)/๐๕๔๙๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา
ผู้อำนวยการศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ด้วย นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ก. ๗

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร. ๐๒ - ๙๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘, ๖๔๙
(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย โทร ๐๘๑-๑๐๓-๐๐๖๙)

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/๐๕๔๙๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ

ด้วย นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร.๐๒ - ๙๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙

(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย โทร ๐๘๑-๑๐๓-๐๐๖๙)

ที่ มธป ๐๔๑๔(๑)/๐๕๕๙๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษาคณะ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ด้วย นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒ - ๙๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙
(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย โทร ๐๘๑-๑๐๓-๐๐๖๙)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 110/1-4 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
Dhurakij Pundit University 110/1-4 Prachachuen Road, Laksi, Bangkok 10210, Thailand
Tel. (66) 2954-7300 Fax. (66) 2589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/๐๗๒๕๖

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการค้นคว้าหา ข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษา สัมภาษณ์เรื่อง การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

1-4

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร. ๐-๒๙๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๔๒๗, ๖๔๘, ๖๔๙

(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย โทร.๐๘๑-๑๐๓-๐๐๖๙)

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/๐๗๖๕๑

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการค้นคว้าหา ข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ”

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขออนุญาตให้นักศึกษาแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร.๐๒ - ๙๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙

(นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย โทร.๐๘๑-๑๐๓-๐๐๖๙)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวพิสมัย ดวงพิมาย

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2547

ศิลปศาสตรบัณฑิต(ศศ.บ.) สาขา บรรณารักษศาสตร์

และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู โรงเรียนราชวินิตบางเขน

